

Tardoskeddi HÍRMONDÓ

TARDOSKEDD KÖZSÉG MAGAZINJA

XIII. évfolyam | 3. szám | 2010 december

Ára: 0,50 €

Kosztolányi Dezső:

Téli alkony

*Aranylanak a halvány ablakok...
Küzd a sugár a hamvazó sötéttel,
fönn a tetőn sok vén kémény pöfékel,
a hósík messze selymesen ragyog.*

*Beszélget a kályhánál a család,
a téli alkony nesztelen leszállott.
Mint áldozásra készülő leányok,
csipkés ruhába állanak a fák.*

*A hazatérő félve, csöndesen lép,
retteg zavarni az út szűzi csendjét,
az ébredő nesz álmos, elhaló.*

*S az ónszin égből, a halk éjszakában
táncolva, zengve és zenélve lágyan,
fehér rózsákként hull alá a hó.*

*Kellemes karácsonyi
ünnepet és boldog
új esztendőt kívánunk!*

VÁLTOZÁS A POLGÁRMESTERI SZÉKBEN

**2010. november 27-én Szlovákia területén helyhatósági választásokat tartottak. Községünkben Ing. TÓTH MARIÁN nyerte meg a polgármesteri szé-
kért folytatott küzdelmet. Néhány nappal később, 2010. december 10-én
az alakuló képviselő-testületi ülésen letette a hivatalos esküt. Így attól
a naptól kezdve új polgármester irányítja községünket. Terveiről, elképze-
léseiről mi is megkérdeztük.**

Először is engedje meg, hogy gratuláljak polgármesterré választásához és nagyon sok sikert, kitartást kívánjak Önnek az Ön előtt álló 4 éves ciklushoz.

– Köszönöm szépen.

Polgármesternek lenni nem egyszerű dolog, sőt manapság talán még nehezebb, mint régebben. Ön ennek ellenére belevágott, megmérettette magát, és sikert aratott. Hosszasan érlelődött a gondolat, hogy jelölteti magát, hiszen, ha jól tudom, nagyszerű munkahelye volt az egyik dunaszerdahelyi bankfiókban?

– Így igaz. Az egyetem befejeztével lehetőséget kaptam, hogy Érsekújvárott a Szlovák Takarékpénztárban helyezkedhessem el. Ennek már közel 13 éve. A „szamárlépcsőt” megjárva, az említett intézmény helyettese, majd az OTP Bank dunaszerdahelyi fiókjának igazgatója lettem. A közgazdasági pályafutásommal párhuzamosan Bugár Béla a szlovák kormány alelnökének felkérésére indítottuk útjára Tardoskedden a MOST - HÍD politikai párt helyi klubját. Rövid egy év alatt a legsikere-

sebb klubok között szerepelünk, köszönve ezt a pártban tevékenykedő helyi tagoknak és a tardoskeddi lakosoknak. Azt hiszem, ezek után ez volt a természetes- az elvárás, hogy megmérettetem magamat.

Csupán 33 éves, az eddigi legfiatalabb megválasztott polgármester községünkben. Sokan túl fiatalnak is találják erre a tisztségre. Hogyan vélekedik erről Ön?

– Úgy gondolom, nem az a

fontos, ki hány éves, hanem az, hogy mit tesz le az „asztalra”. Egyetemi csoporttársaim sikeres vállalkozók, elismert szakemberek és a magas politikában tevékenykedő emberek. Nem feltétlen szükséges, hogy a kor határozza meg a sikert. Hiszen nem egy diplomata, hadvezér vagy akár író vált nagyon fiatalon sikeressé.

Ön az első polgármester, aki nem tardoskeddi születésű. Nem tartja ezt hátránynak?

Bugár Bélával a tardoskeddi kampánygyűlésen

– Egyáltalán nem. Pozbai származású vagyok, immáron 10 éve Tardoskedden élek és tevékenykedem. Ide köt a családom, a barátaim, s bízik benne, hogy a jövőm is. A mai világban, amikor az ember számára nincs határ, nehéz megakadályozni azt, hogy egy családba ne házasságon kívül más településről származó „családtag.” Ez a világ rendje, ami számomra természetes. Igyekezni fogok Tardoskeddel kapcsolatos ismereteimet meg tökéletesebbé formálni.

Mi a véleménye az új képviselő-testület összetételéről? Nagyjából ilyen testületet képzelt el?

– Ószintén? Negyvenegy képviselőjelölt közül nehéz lett volna ilyen eredményt megjósolni. Az új képviselő-testület vegyesre sikeredett, ami nem feltétlen jelent hátrányt. Mint ahogy mondják: „Ahány ember, annyi vélemény!”, s ha az építő jellegű, akkor magasra repítheti a községet. Érdekes lesz a helyzetem. Az új képviselő-testület soraiban helyet foglalnak az elmúlt évek polgármesterei is, így a múlt utaló- és vonatkozó kérdéseket egyenesen feltehetjük majd nekik. Törekedni fogok, hogy a testület valamennyi tagja a falu érdekeit tartsa szem előtt, s így háttérbe kerüljenek a személyes érdekek, ami ellen harcolni fogunk. Mindamellet pozitívnak tar-

tom, hogy a képviselő-testületben megtalálható úgy vállalkozó, mint nyugdíjas, pedagógus, pénzügyi szakember és orvos is.

Mi lesz az első lépés, amit polgármesterként véghez visz Tardoskedd érdekében?

– Nagyon egyszerű a válasz. Közgazdász révén kikérem Tardoskedd község neve alatt vezetett banki egyenlegeket, megnézem az alkalmazottaim munkaköri leírását, s áttanulmányozom valamennyi elkezdett pályázat szerződését.

Bizonyára van egy irányvonal, amit meghatározott, hogy szeretne végig vinni az elkövetkezendő 4 évben. Mesélne erről az irányról és a terveiről?

– Ahogy a klubunk választási programjában is hirdettük, számunkra elsősorban fontos a nyitott kommunikáció. Törekedni fogok a nyílt információ „áramlásra”, hogy minden lakos tudja mi is zajlik a községben. De nem különben fontos, hogy a képviselő-testület is tudjon a lakosok problémájáról. Szeretnék gyakrabban lakossági fórumot, ahol az egyes utcák képviselői beszámolnának az őket érintő problémákról. Törekedni fogok a községi hivatalban történő ügyintézés magasabb szintre emelésére, ami átszervezéssel is fog járni. Figyelemmel kell kísérnünk a folyamatokat, amelyek nap mint nap körülvesznek, hogy időben tudjunk cselekedni. Gondolok itt a még nem elfelejtett, de már ismét fenyegető árvízveszélyre. Ki kell dolgozni egy komplex felmérést falunk talajvízi helyzetéről és egy tervet, amellyel megakadályozzuk az újabb károk keletkezését. Tudván, hogy a „gazdasági

válság” több lakosunkat megfosztott az egyetlen bevételi lehetőségétől, számukra új munkalehetőséget kell biztosítani. Ezt a munkaügyi hivatallal együttműködve és új beruházók segítségével szándékozom orvosolni. Sokan elcsépezt témának tartják a termálvíz kihasználását, viszont ha ez a kincs, amelyet ezidáig hagytunk elfolyni a „semmi-be”, nem lesz felhasználva, óriási lehetőségektől esünk el úgy munkahelyek terén is, mint a turizmus felvirágoztatása terén is. Ezt viszont csak konszenzussal tudjuk létrehozni az érintettekkel. A kompromisszumot a lakosok érdekében kell meghozni. Természetesen, nem feledkezhetek meg a már elkezdett, de még be nem fejezett EU projektekről sem pl. az alapiskolák rekonstrukciójáról, a falu főterén elkezdett munkálatokról, a tűzoltószertárról és a kifizetetlen számlákról, illetve azokról a törvényrendeletekről, amelyek pl. a szennyvízelvezető-rendszer kiépítésére vonatkoznak.

Visszatérve egy kicsit a múltba. Van olyan intézkedés (befektetés, projekt), ami az elmúlt négy évben Tardoskedden történt, s amit Ön nem tett volna meg, vagy máshogy oldott volna meg?

– Tekintettel arra, hogy az előző négy év irányítása más „csapat” kezében volt, nem szándékozom minősíteni a meghozott döntéseket, ugyanis mindenki másképp gondolkodik, vélekedik, másképp csinálja. Biztos vannak dolgok, amelyeket én másképpen oldottam volna meg.

Még néhány nap, és itt az év legszebb ünnepe, a karácsony. Mit kívánna olvasó-

inknak és Tardoskedd lakosának az ünnep kapcsán?

– Minden kedves lakosnak a karácsony, a szeretet ünnepe alkalmából áldott, békés ünnepeket és boldog, eredményekben gazdag új esztendőt kívánok. Bízok benne, hogy kö-

zösen elérjük a kitűzött célokat. **Köszönöm, hogy időt szakított, és válaszolt a kérdéseinkre. Olvasóink nevében még egyszer sok sikert kívánok Önnek polgármesteri munkájához, sikerüljön megvalósítani minden tervét!** B.Sz.

ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOK 2010

A 2010. november 27-én végbement önkormányzati választások a következő eredményeket és változásokat hozták Tardoskedden:

A választásra jogosult 4 400 választópolgár közül 2 100-an vettek részt a szavazáson, ami 47 %-os részvételi arányt jelent. A polgármesteri választásokat Ing. Tóth Marián nyerte meg 1 107 szavazattal és Tardoskedd új polgármestere lett. A második jelölt PaedDr. Juhász György, PhD. 955 voksot kapott.

A 2010-2014-es választási időszakban a következő képviselők alkotják majd a képviselő-testületet:

1.	RNDr. Bara Mihály	1067 szavazat
2.	Halász Gabriella	911 szavazat
3.	MUDr. Borbély Zoltán	905 szavazat
4.	Ágh Zoltán	884 szavazat
5.	Ing. Bíróczy Péter	805 szavazat
6.	Csanda József	763 szavazat
7.	Bencze Mihály	743 szavazat
8.	Ing. Borbély Róbert	677 szavazat
9.	Bc. Konecsni Nóra	671 szavazat
10.	PaedDr. Mészáros Iveta	642 szavazat
11.	Kele Lajos	615 szavazat
12.	Ing. Szabó Rozália	615 szavazat

Az új polgármesternek és a képviselőknek gratulálunk a megválasztásukhoz. Sok sikert kívánunk az előttük álló 4-éves munkájukhoz! **B.Sz.**

Tardoskedd Község Önkormányzata minden kedves Olvasónak békés, boldog karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag új évet kíván!

LUCERNA

2010-ben a Lucerna Polgári Társulás összesen 1340 Euró támogatást nyújtott a tehetséges fiatalok számára a Karaindros, Mészáros és Krupánsky családnak. A pénzt a fiatalok további művelődésére, ill. sportszerek és öltözékek vásárlására fordították.

Társulásunk - immár hagyományosan - háromtagú delegációval képviselte magát az Esterházy János halálának 53. évfordulójára rendezett emlékünnepeken, 2010. 3. 13-án Budapesten. Ebben az évben elvittük magunkkal a két világháború között községünkben működő Keresztény-szocialista párt zászlaját is, amely alatt annak idején maga Esterházy mondott beszédet.

2010. 4. 10-én társulásunk tagjai a helyi alapiskolák vezetőivel együttműködve nyitott órát tartottak az iskolák tanulóinak, ahol ismertettük a 2010-ben ter-

információs táblát helyeztünk el a vasútállomás épületén, amelyet júniusban, a vasutasok védőszentjének ünnepén adtunk át, mikor az Albatros gőzmoz-

vezettel karöltve horgászversenyt szerveztünk, ahol a gyerekek szórakoztatására felfújható gumivárat, ill. a Palomino lovarda jóvoltából lovaglási lehetőséget is biztosítottunk. A felfújható várat június elején a Mély utcai óvodásoknak is elvittük egy hétre, de sajnos a rossz időjárás miatt kevésbé használhatták. Kárpótlásként süteménnyel kedveskedtünk a gyerekeknek, amelyet a „Gesztenye Cukrászda” biztosított.

Az első félév legnagyobb szervezését igénylő rendezvénye a Móder testvérekről elnevezett „Móder Cup” futballtorna volt, amely 2010. 7. 4. – 2010. 7. 31. között került lebonyolításra. Örülünk, hogy már az első évfolyamban sike-

detésre 2010. 7. 31-én 19,30 órakor került sor a Rozálka vendéglőben, amelyen részt vett Móder József is, aki a rendezvény támogatóival közösen jött a díjátadásra. Ezzel a rendezvényünkkel szeretnénk felújítani a múltban oly sikeres interligát, s egyúttal fiataljainknak tartalmas időtöltést biztosítani a nyári szünidő alatt. Ezenkívül szerettük volna, ha fiataljaink körében ismertté válik a Móder testvérek neve, akiket községünk legismertebb labdarúgói között tartunk számon. Csapatokkal mindketten nyertek csehszlovák bajnokságot és kupát, Móder József tagja volt az 1976-os európbajnok válogatottnak, László a Kupagyőztesek Kupáját nyerte el csapatával 1969-ben. Reméljük, hogy kezdeményezésünkkel hosszútávú hagyományt teremtünk, amely hozzájárul községünk sportéletének és sportkultúrájának fejlődéséhez. Erre köteleznek minket hírességeink sikerei! Külön köszönet illeti a rendezvény támogatóit: Nyitra Megye önkormányzatát, Tardoskedi Község önkormányzatát, a he-

A Móder torna győztes csapata

vezett tevékenységünket, aktivitásainkat, s egyúttal átadtuk az iskolák könyvtárainak a községünk történelmét feldolgozó legújabb publikációt. Ezenkívül átadtunk mindkét iskolának egy-egy, községünk történelmi nevezetességeit bemutató térképet is, amelyen négy jelentős, tardoskedi származású személy életrajza is olvasható. Végezetül a tavalyi horgászverseny győzteseinek átadtunk 6 darab, a 2010-es évre szóló horgászengedélyt.

A helyi rokkantszervezettel való hosszantartó együttműködésünk keretén belül 2010. 7. 8-án kirándulást szerveztünk a malonyai (Tesárske Mlyňany) arborétumba, amelynek nagyon jó visszhangja volt a tagság körében. A helyi vasutasok egyesületével karöltve

Az Esterházy emlékünnepekre elvittük a két világháború között községünkben működő Keresztény-szocialista párt zászlaját

dony által húzott nosztalgiajávont is megállt állomásunkon.

A gyermeknap alkalmából a Putnoki-tavi horgászszerve-

rült felnőtt és gyermek kategóriát is indítanunk, összesen 5 felnőtt és 4 gyermekcsapatot. Az ünnepélyes eredményhir-

lyi földműves szövetkezetet, a Desing Net s.r.o., Some s.r.o., Makostav s.r.o.,

(Folytatás a 19. oldalon)

2010. augusztus 19. és 23. között szervezte meg Tardoskedd község az MKP Helyi Szervezetével, a helyi földműves szövettel, a Csemadok helyi alapszervezetével és a helyi római katolikus plébániahivatallal karöltve a XII. Szent István Napi Ünnepeket. A rendezvénysorozat már augusztus 19-én (csütörtök)

Vanya Lajosnak - a helyi nyugdíjasklub vezetőjeként, valamint a Rozmaring énekkar tagjaként végzett többéves munkájáért a kultúra terén, és községünk hírnevének öregbítéséért idehaza és külföldön egyaránt.

Vas Andrásnak - a Tardoskeddi Vasutasok Zászló Egyesületének elnökeként a község

XII. SZENT ISTVÁN NAPOK

18 órakor kezdetét vette a falumúzeum három felújított hátsó helyiségének, valamint az új faragott kapunak az átadásával. A felújítás a Szülőföld Alap támogatásával valósult meg. Az átadáson PaedDr. Juhász György, PhD., polgármester üdvözölte a jelenlévőket, és köszönetet mondott mindenkinek, aki segítette a tájház szépülését. Elsősorban Balogh Rozáliának, Bencze Annának, Csányi Máriának és Csányi Gyulának köszönte meg a munkájukat, hiszen ők azok, akik a mai napig gondoskod-

ismert dalokat fúvószenei fel- dolgozásban. Fél négykor egy régóta várt esemény vette kezdetét, mégpedig az új falu-

gármester úr és Peter Bick úr, a felújítást végző BP Bau építkezési vállalat ügyvezetője adták át hivatalosan. Ezután

A gulyásfőző verseny győztese a helyi vadászegyesület lett

A falumúzeum 3 felújított helyiségének átadása

nak a falumúzeumról. A hála szavai illették Nagy István, helyi vállalkozót a felújítási munkálatok elvégzéséért, ill. a fafaragó találkozó résztvevőit is.

Másnap, péntek délután térzenével folytatódtak az ünnepek. 15.00 órakor a felújított faluház előtt a Bonyhádi Ifjúsági Fúvószenekar játszott

háza ünnepélyes átadása meghívott vendégek, a képviselő-testület és lakosaink jelenlétében. A polgármester úr beszédében a faluház küldetéséről tett említést, s arról, hogy szeretné, ha a tardoskeddiek elfogadnák maguknak az épületet, és jól éreznék magukat mindazon rendezvényeken és eseményeken, amelyek majd itt zajlanak. Az épületet a pol-

a jelenlévők a képviselő-testület ünnepélyes üléséig körülnézhettek az épületben.

A képviselő-testület ezúttal is a „Barátság Európa szívében” mottó jegyében volt megtartva, hiszen jelen voltak a testvértelepülések képviselői is. Az ünnepi ülésen átadásra kerültek Tardoskedd község díjai, a Polgármesteri díjak, „Az iskola legsikeresebb diákja” díjak, valamint köszönőlevél a júniusi árvízvédelmi munkálatoknál segédkező önkéntes lakosainknak. Az ülés kísérőprogramjáról a helyi zeneanfolyam diákjai Brenkus Dávid és Lábadai Bálint gondoskodtak.

Tardoskedd község önkormányzata a község alapszabályzatának 35 § értelmében **Tardoskedd község díját** adományozta:

günk érdekében mai napig végzett többéves tevékenységéért, Tardoskedd nevének öregbítéséért, a nemzetközi kapcsolatok ápolásáért, és az iskolákkal való szoros együttműködésért.

Varga Józsefnek - Tardoskedd község nevének öregbítéséért a balett művészet terén a világ számos országában, aki több mint 10 éve tevékenykedik külföldön. Jelenleg az amszterdami Holland Nemzeti Balett első szólistája.

Tardoskedd község polgármestere a község alapszabályzatának 36 § értelmében **Polgármesteri díjat** adományozott:

Ing. Borbély Róbertnek - a júniusi árvíznél a szervezésben és a mentési munkálatoknál nyújtott önzetlen segítségéért. Az árvíz ideje alatt éjt nappallá téve segédkezett, hogy minél kevesebb kár keletkezzen a lakosok és a község vagyonában.

Galló Kálmánnak - a júniusi árvízvédelmi munkálatoknál nyújtott segítségéért. Hosszú napokon és éjjeleken át dolgozott a gáton, örködött a szivattyúknál, és saját házát és udvarát is önzetlenül a gáton dolgozók rendelkezésére bocsátotta.

Halász Gabriellának - aki a júniusi árvíz idején a Kelly étterem dolgozóival együtt az első naptól fogva önkéntes alapon étellel és frissítővel látta el a gátakon dolgozókat.

Balogh Rozáliának – aki több, mint 40 évig gyűjti a régiségeket, az elődeink által használt tárgyakat, eszközöket, megszervezte az első ezzel kapcsolatos kiállításokat, és nagy mértékben segítette az alvégi új tájház létrehozásában.

Bugyik Ferenc, Borbély György, Zelenka György, Mažár Marian, Bíróczai Attila, Varga Gábor, Pšenák László, Masarovič Roman, Vida Attila, Solárová Martina, Buják István, Birkus Lóránt, Pus-kás József,

19 csapat nevezett be. Valamennyien reggel 8 órától főztek a legkülönbébb gulyásokat és egyéb specialitásokat. Volt, aki két bográcsban is főzött. Ezúttal az időjárás nagyszerű volt, a hangulatra se lehetett panasz, így mindenki nagy kedvvel főzött vagy csak nézelődött és szurkolt a csapatoknak. Egyidejűleg a gulyásfőző versennyel kézműves vásár is volt a parkban az Élő Hagyományok Polgári Társulásnak köszönhetően. Faragott, fűzfából font és szalvétatechnikával készített tárgyakat lehetett megnézni, és vásárolni, de volt üvegfúvás és arcfestés. Ezenkívül régi gyerekjátékok – a golyózást lehetett kipróbálni, és nem hiányzott a közkedvelt légvár sem. Most is voltak gyerekelőadások. Écsi Gyöngyi és Kovács Marcell magyar nyelv-

helyi klubja a szalonnasütés szlovákiai rekordját szerette volna megdönteni. Az eddigi rekord 250 személy volt, ezt kellett volna Tardoskedden túlszárnyalni, s ez sikerült is. Községünkben 351 felnőtt sütött 38 kg szalonnát, ami új szlovákiai rekord.

12 órakor aztán a négytagú zsűri (Vadkerti Monika, Oláh Aladár, Tóth Imre és Szolár Tibor) hozzáfogott a megfőtt gulyások és specialitások kiértékeléséhez. Nem volt könnyű dolguk, sokáig kóstolgattak, tanakodtak, amíg megszületett a végeredmény. A legjobb specialitást Szepvák Tihamér és csapata nyerte meg, és ugyancsak ők örülhettek a 3. díjnak is. 4. díjban részesült azonos pontszámmal a ČKO csapata Bogdány Márió irányításával, valamint Környe község csapata. 2. lett a fiatalokból álló Hurikán

Búcsú nem mindennapi attrakciókkal

ven szórakoztatták a legkisebbeket, a pozsonyi ŽUŽU bábszínház pedig szlovákul mutatott be egy mesét.

Községünk lakosai a Felvégi parkban egy rekordkísérletnek is a résztvevői lehettek. A MOST-HÍD politikai párt

sezon nevű csapat. Az 1. hely és a vándorfakanál a helyi Vadászegyesületet illette.

Délután a folklórcsoportok hagyományos felvonulása vette kezdetét, amelyet a Szent

A folklórműsor idén első ízben zajlott fedett sátor alatt

Bencze Annának – aki hosszú éveken át gyűjti a régiségeket, az elődeink által használt tárgyakat, eszközöket, megszervezte az első ezzel kapcsolatos kiállításokat, jelentős mértékben segítette az alvégi új tájház létrehozásában.

Az iskola legsikeresebb diákja díjat a J. A. Komenský Alapiskolából **Csandová Nikoleta** vette át az iskola és a község sikeres képviselőként számos versenyen és olimpiáson, valamint kitűnő tanulmányi eredményeiért.

Az iskola legsikeresebb diákja díj a Szemerényi Károly Magyar Alapiskolából **Jančík Filipnek** lett odaítélve kitűnő tanulmányi eredményeiért, ill. a versenyeken, olimpiáson való sikeres szerepléséért, az iskola és községünk képviselőjéért.

Köszönőlevelet a következő önkéntesek vettek át a júniusi árvízvédelmi munkálatoknál végzett önzetlen munkájukért: **Ing. Bíróczai Péter, Ing. Kollár Zoltán, Pál László, Mészáros Roland, Vaňa Antal, Borbély László, Tóth Krisztián, Tóth József, Kollár Zsolt, Vanya Gábor, Marek Krisztián, Vincze László, Szlávák Árpád,**

Mészáros Károly, Bugyik József, Vida István, Buják Rudolf, Hegyi Imre, Modránszki László, Ing. Menyhárt Tibor, Oláh Aladár.

A délután további részében Bruncz János, komáromszőnyi fafaragó alkotásaiból készült kiállítás nyílt. Bruncz János neve és művei nem ismeretlenek a tardoskeddiek előtt, volt már kiállítása a szabadidőközpontban, és részt vett több fafaragó találkozón is.

Az esti program kötetlenebb hangulatban folytatódott. 18 órakor a szabadtéri színpadon koncertsorozat kezdődött amatőr és professzionális előadók részvételével. Elsőként a **Big If** helyi amatőr rockzenekar mutatkozott be. A tardoskeddieket a Superstar műsorból ismert **Marek Lacko** és **Fictive Marry** nevű zenekara követte. A következő előadó **Lagzi Lajcsi** és **Posztás Józsi** voltak vidám, mulató slágereikkel. Utolsóként Magyarország egyik jelenleg legmenőbb rockzenekara, a **Hooligans** mutatkozott be. Koncertjük főleg a fiataloknak okozott nagy örömet.

A szombati program csaknem teljes egészében a Felvégi parkban zajlott. A közkedvelt gulyásfőző versenybe

István-szobor ünnepélyes megkoszorúzása követett számos meghívott vendég jelenlétében. Ünnepi beszédet a koszorúzási ünnepségen Tóth János, a komáromi Selye János Egyetem rektora mondott. A folklórcsoportok seregszemléje első alkalommal zajlott a Felvégi parkban fedett sátor alatt. Erre az előző évek esős időjárása miatt volt szükség, amely megzavarta a programot, valamint az utcabált. A folklórműsort a helyi alapiskolák mazsorettjei nyitották meg. Rajtuk kívül még felléptek a tardosi, környei, nagyatádi, kürti néptáncscsoportok, a tardoskeddi énekkarok és a Szemerényi Károly Magyar Alapiskola néptáncscsoportja. A műsorvezető Varagya Szilvia volt. Az utcabáli idején ugyancsak vidám volt a hangulat, s ez az Atlantik zenekar érdeme volt. Zenéjüket hallva többen táncra perdültek.

Vasárnap a szokásos búcsú, kirakodóvásár és futball jegyében zajlott. „A” csapatunk bajnoki mérkőzést játszott Garamkálnával, ami 0:0 döntetlennel ért véget. A hétfő hasonló volt, mint a vasárnap, azzal a különbséggel, hogy a futballpályán az „A” csapatot az öregfiúk váltották fel, akik Szákszenddel mérkőztek. Este 18.00 órakor az amfiteátrumban a magyarországi fiatal művészek alkotta „Bohém lelkek” szórakoztatta a nagydíjű operett és retroműsorával. A csoportnak a tardoskeddi Vanya Róbert is a tagja.

Az idei Szent István Napok utolsó programpontjaként a pozsonyi Ekonóm folklór együttes mutatkozott be, szintén az amfiteátrumban, amely mint a közgazdaságtudományi egyetem folklórcsoportja működik.

Reméljük, lakosaink és a vendégek kellemesen érezték magukat a Szent István Napi ünnepségeken. Szeretettel várjuk Önöket jövőre is.

Bračo Szilvia

TARDOSKEDDI AJÁNDÉK AZ ÚJVÁRI GIMNÁZIUMNAK

Az érsekújvári Pázmány Péter Gimnáziumban névadónk születésének 440. évfordulóján, 2010. október 4-én Pázmány Péter-emlékoszlopot avattunk.

Az emlékoszlop készítője Buják Vince, tardoskeddi fadaragó, a Magyar kultúra lovagja, aki tölgyfából faragta ki a 260 cm magas alkotást. A következő felirat hirdeti rajta a jeles jubileumot: „Pázmány Péter születésének 440. évfordulója alkalmából állíttatta a hálás utókor”.

Az ünnepi műsorban nemcsak helyi gimnazisták, de a környék alapiskolásai is szerepeltek, köztük a Tűz virágai hástáncscsoport a tardoskeddi Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolából, Ivanics Gabriella vezetésével.

Ugyanezen a napon zajlott a Szövegértelmezési Anyanyelvi Vetélkedő is, amelyet már másodikkal rendezett az intézmény. Itt két tardoskeddi kilencedikes is összemérhette tudását a környékbeli diákokkal: Jančík Filip és Vas József, akiket Hlavička Irén kísért el a megméretetésre.

Örömünkre szolgált, hogy vendégül láthattuk a falunkbelieket is, Buják Vince kedves felajánlását pedig nagyon köszönjük, büszkén őrizzük majd. Ígérem, minden nap végigsimogatom tekintetemmel azt a tíz betűt, ami a szerző neve alatt hirdeti a fába vésve, honnan érkezett a nem mindennapi ajándék: TARDOSKEDD.

Benkő Timea

A Tűz virágai hástáncscsoport bemutatója

Az emlékoszlop 260 cm magas

Csaknem két hónapig tartó költözés után 2010. november 15-én több meghívott vendég és lakos jelenlétében az új Faluház emeletén megnyílt a felújított könyvtár. A megnyitón

túra és sportosztály vezetőjének, Vanya Máriának és Hédervári Kvetának, akik a munka legnagyobb részét végezték, ill. Szabó Ferdinándnak, aki rövid időn belül új polcokat készített.

óvodák, iskolák vannak, így minden adott, hogy legyenek új olvasók. Ezenkívül fontos a megfelelő kölcsönzési idő, az olvasók számára rendezett összejövetelek, rendezvények, s az, hogy

nak hely kell, és a legmegfelelőbb hely erre a könyvtár, ahol nemcsak kölcsönözni lehet, hanem író-olvasó találkozókat és egyéb más az olvasással kapcsolatos rendezvényeket is szervezni”- hangsúlyozta.

Kecskés Ildikó megemlékezett, hogy bár elkészült az új könyvtár, de még távolról sincs végleg befejezve. „További munkákra van szükség, hogy az olvasók minőségi szolgáltatásban részesüljenek” – jegyezte meg. Megköszönte a polgármester úrnak,

hogy megteremtette az összes feltételt az új könyvtár számára, és nem feledkezett meg a többiekéről sem, akik segítettek a költözködésnél.

Miután a polgármester úr hivatalosan megnyitotta a könyvtárat, Mgr. Jana Micsinaiová, a J. A. Komenský Alapiskola igazgatónője

az iskola nevében tolmácsolta örömét az új könyvtár láttán. Elmondta, hogy az iskola tanulói a múltban nagyon sok alkalommal megfordultak a könyvtárban, akár versenyekről, akár egyéb más rendezvényről volt szó. Hozzátette, előre örülnek, hogy tovább folytathatják ezt a tevékenységet.

Ezután mindenki körülnézett a könyvtárban, sőt az első látogatók könyveket is kölcsönöztek ki. Jó olvasást kívánunk nekik!

Az új könyvtárnak azt kívánjuk, hogy nagyon jól működjön, minél több elégedett olvasóval rendelkezzen, akik szívesen keresik fel, és veszik igénybe a szolgáltatásait.

Bračo Szilvia

ÁTKÖLTÖZÖTT A KÖNYVTÁR

megjelenteket PaedDr. Juhász György, PhD. polgármester üdvözölte, és egyúttal örömét fejezte ki afelett, hogy a könyvtár új helyre költözött. „Tardoskedden mindig is nagy tradíciója volt a könyvtárnak. Bízom abban, hogy ez a jövőben is így lesz” – tette hozzá. Egyúttal mindenkinek kö-

Valamennyi vendég pozitívan értékelte az új könyvtárat

Az új könyvtár első olvasói

szönetet mondott, akik hozzájárultak az új könyvtár kialakításához. Elsősorban Kecskés Ildikónak, az érsekújvári Anton Bernolák Könyvtár szaktanácsadójának, Buda Ildikónak, a kul-

regióban. Hozzátette, hogy fontos, hogy egy könyvtár ne csak könyvek tárháza legyen, hanem olyan intézmény, ahol aktív élet folyik, sok olvasóval és látogatóval. „Tardoskedden

Szilágyi Márta, az érsekújvári Anton Bernolák Könyvtár igazgatónője beszédében elmondta, hogy a beszerelését tekintve a tardoskeddi könyvtár mindig is a profik kategóriájába tartozott a

a könyvtármány elektronikus formában is fel legyen dolgozva.” Végül ő is mindenkinek megköszönte, hogy segítettek az új könyvtár létrehozását, valamint a volt könyvtárosoknak, akik egykor vezették az intézményt, és könyvajándékkal kedveskedett könyvtárunknak.

Hodossy Gyula, a Lilium Aurum Kiadó képviselője és a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnöke szerint megbecsülendő, ha könyvtárat adnak át, főleg így röviddel a gazdasági válságot követően. Ez nem gesztus a helyi önkormányzat részéről, hiszen a könyveket nem tudja a számítógép helyettesíteni. „Könyvre szükség van, és ahol könyvek vannak, azok-

„KAPNI JÓ, DE ADNI MÉG JOBB...”

A Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola igazgatósága mindig fontosnak tartotta, hogy az iskolánkat látogató tanulók, s azok szülei meglegedetten nyilatkozzanak a Tardoskedden folyó magyar nyelvű oktatásról.

támogatásával valamennyi első törvényes képviselője 10.000 Ft juttatásban részesült. A pénzüsszeget a szülők Dr. Halz Józseftől, a Rákóczi Szövetség elnökétől vehették át rövid kul-

vel. Az ösztöndíjra igényt tartó családok ezirányú szándékukat egy e célból készített pályázati adatlap beküldésével igazolják. Bízunk benne, hogy az említett juttatá-

ner-szerveze-
tei, illetve
a felvidéki
ó v o d á k
és iskolák
közremű-
ködésé-

sok, melyek nagy segítséget jelentenek tanulónak, szülőknek egyaránt, még nagyon sokáig segítik a magyar nyelvű oktatást.

PaedDr. Tóth Szilvia

Szekan Bettina versei (IX.o.)

Elmúlt az életed. Odaadtad amit lehetett. Távol vagy, de én mégis szeretlek. Tudom, többé nem fogod kezem, mikor elfog a félelem. Tudom, többé nem ölelsz át, ha kérve kérlelem. Ha nem is voltam mindig veled, sosem voltam ellened, és csak benned hittem. Veled osztottam meg mindenem, s most hagytad, hogy örökre elveszítslek. Talán, ha majd egyszer én sem leszek, megfogom érteni, miért is volt szép az élet.

~ ~ ~

Gyűlölöm az érzést, melyet irántad érzek. Gyűlölöm, hogy még mindig tudlak szeretni téged. Gyűlölöm, hogy bántasz, s nem érzed, hogy fáj. Gyűlölöm, hogy kínzol, s szívem bele roppan már.

Az elmúlt 60 évben arra törekedtünk, hogy oktasunk - neveljünk, és segítsünk, ahol tudunk. Számítógépeket ajándékoztunk a szociálisan rászorult nagycsaládos diákjainknak, akik tanulmányi átlaga nem léphette át az 1,5 átlagot. Nagy segítséget jelent az évek óta a Pázmány Péter Alapítvány által nyújtotta támogatás. A tanulóinkat nemcsak tan-szercsomaggal, tornaruhával, könyvekkel, hanem más jellegű ajándékokkal is meglepjük az év során.

Az első osztályos tanulók mindig különös bánásmódban részesülnek. Az említett ajándékon kívül 2010. október 13-án a Rákóczi Szövetség

túrműsor után. Az elnök úr beszédében hangsúlyozta: „A Rákóczi Szövetség a Pro Professione Alapítvány támogatásával 2004 novemberében hirdette meg felvidéki beiratkozási ösztöndíj programját azzal a céllal, hogy ráirányítsa a figyelmet a magyar iskolaválasztás fontosságára a Felvidéken.” Tudni kell, hogy a Rákóczi Szövetség a beiratkozási ösztöndíjprogram keretében egyszeri ösztöndíjat adományoz mindazon felvidéki családoknak, akik gyermekeiket magyar iskolák első osztályába íratják. A Szövetség a támogatás lehetőségét felhívás keretében teszi közzé minden évben az iskolai beiratkozásokat megelőzően felvidéki part-

TESTÜNK A KERT, AKARATUNK A KERTÉSZ...

Az egészséges táplálkozásról sokat hallunk mostanában, mégis nehéz eligazodni az egymásnak ellentmondó információhalmazban. Első s legfontosabb dolog tisztában lenni az egészséges táplálkozás fogalmával, amely nem

nagy részét sújtó élelmezési gondok orvoslására, és ezzel egyidőben felhívja a figyelmet az egészséges táplálkozás fontosságára.

Az iskolánkban immár hagyománnyá vált az egészséges táplálkozás világnapjának

fel. Az eledelek ízletesre, zamatosra és nem utolsósorban egészségesre sikeredtek. A készítmények látványa lenyűgöző és egyben pompázatos volt. A pedagógusok nagyon büszkéek voltak diákjaik szinte felülmúlhatatlan teljesítményére. Az iskola igazgatónője, PaedDr. Tóth Szilvia is rendkívül megdicsérte a Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola társulatát. A nebulók nem csupán elismerésben részesültek. Szorgos munkájuknak és az iskola mellett működő Szlovákiai Magyar Szülők Szövetségének

köszönhetően szép hátizsák boldog tulajdonosaivá váltak. Az ajándék átvétele után pedig megkezdődött a nap

*Az egészség olyan, mint a gondosan égetett gyertya.
Ha körültekintő figyelmet szentelünk gyertyánknak, sokáig fog égni.*

(Manfred Kets De Vries)

más, mint a különféle ételek és italok megfelelő arányban és mennyiségben történő rendszeres fogyasztása.

Az igazság az, hogy amennyiben van rá mód, már gyermekkorban oda kell figyelni a táplálkozásunkra, amely a későbbiekben a gyermek felnőttkorára is nagy hatással lehet.

Hiszen a gyermekkori táplálkozás a felnőttkori egészségért is felelős.

A Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola pedagógusai napi szinten ügyelnek a gyermekek egészségére és jó közérzetük biztonságára, hogy a tanulók életük korai szakaszában megkapják mindenből a megfelelő tápanyagmennyiséget.

Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete 1979-ben nyilvánította ÉLELMEZÉSI VILÁGNAP - pá október 16-át. A világnap célja, hogy mozgósítsa a kormányokat és a közvéleményt az emberiség

a megünneplése. Diákjaink és pedagógusaink nagyon nagy odaadással készülnek minden egyes esztendőben erre a kedves, számukra oly fontos napra, amelyet óriási készülődés előz meg. Nem volt ez másként az idei iskolai évben sem. A pedagógusok rövid beszélgetést folytattak a diákokkal az egészséges táplálkozás, az elhízás és az élelmezési világnap tematikájáról. Ezt követően megindult az ínycsiklandó, fitt finomságok elkészítése. A tanulók az előállított ételeket az iskola éttermében tálalták

fénypontja, a mennyei ételek elfogyasztása.

Az ismételt fergetegesre sikeredett élelmezési világnap során újabb érdekes információval gazdagodott gyermek s felnőtt egyaránt. A nap célja, felhívni a figyelmet az élelmezési gondok és az egészséges táplálkozás fontosságára, sikeresen megvalósult. A tardoskeddi alapiskolát látogató diákok immár tudatosítják, hogy közös összefogással kell cselekedniük a hatékonyság érdekében.

Mgr. Bíróczy Renáta

ADVENTI KOSZORÚ KÉSZÍTÉSE AZ ISKOLÁ- BAN...

Az advent szó jelentése „eljövétel”. A latin „adventus Domini” kifejezésből származik, ami annyit tesz: „az Úr eljövetele”. A karácsonyt megelőző várakozás az eljövételben éri el jutalmát. Régebben egyes vidékeken „kisbőjtnek” nevezték ezt az időszakot.

Tanintézményünk diákjai immár második alkalommal készítették el a Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola „saját” látványos, csodás adventi koszorúját. A tanulók Szőgyényi Magdi néni jelenlétében gyűjtötták meg rajta az első gyertyát. A gyerekek erre a kedves alkalomra egy kis verssel is készültek. A koszorú az iskola folyosóját díszíti.

a IX. osztály diákjai

Szeptembertől a Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola könyvtára új külsővel, új könyvtárossal - Tóth Presinszky Mária tanító néni személyében fogadja az intézmény valamennyi kis- és nagydiákját. A közel 2000 könyvből álló bibliotéka heti rendszerességgel várja az olvasókat, ill. az adott mesehónaphoz kapcsolódó meseszereplőre helyezi a hangsúlyt. Minden hónapban más meseszereplő kerül előtérbe – a programok tematikailag hozzájuk kapcsolódnak. Október az Óriás, november pedig a Medvék hava volt, de a Könyvtárszellem keresése sem hiányozhatott Halloween alkalmából. A tanulók gyakorolják a kézikönyvekben, gyermeklexikonokban való keresést, találós kérdéseket fejtenek, a hallott szöveg alapján adják vissza a választ és nem utolsósorban megosztják egymással az olvasmányélményeiket.

Hogy Kästnert idézzem: „A gyerekek másképpen olvasnak, mint a felnőttek, a gyerekek a szívükkel olvasnak”.

Kedves Gyerekek! Miért jó könyvtárba járni?

- Mert itt találkozhatok más gyerekekkel...

- Mert meghallgathatsz egy mesét a barátaiddal...
- Mert majdnem minden könyvet haza is vihetsz egy időre...

a könyvtárba való beiratkozással felelősséget vállalsz a könyveinkért (pl.: Ha elveszted, ki kell fizetned). Majd megkapod az olva-

visszahoznod őket. Egy-szerre egy darab könyvet vihetsz el, ez négy hétig lehet nálad. A könyvek egy részét csak a könyvtárban tudod használni, nem lehet őket hazavinni.

Késősök!!

Mindenkivel előfordulhat, hogy elfelejtett valamit. Azonban ha nem hozod vissza időben a könyvet, késedelmi díjat kell fizetned, hiszen lehet, hogy több gyerek vár arra a könyvre, ami nálad van.

Mi mindent találhatsz meg a könyvtárban?!

A könyvtárban sokféle könyvet találsz:

- mesekönyvek
- regények, kötelező olvasmányok
- ismeretterjesztő könyvek (amelyek egy tudományág bemutatását tartalmazzák, pl. itt találsz könyveket az állatokról, növényekről, sportolókról, csillagászokról, történelmi személyekről, stb...)
- lexikonok (ezekben mindenfajta adatot megtalálhatsz).

Szeretettel várunk Titeket, mert **Olvasni jó!**

Mgr. Tóth Presinszky Mária

Add tovább: **OLVASNI JÓ!**

- Mert itt megtalálod az iskolai kötelező olvasmányokat...

- Mert itt minden hónapban elolvashatsz Dörmögő Dömötör új történetét..

sőjegyet, amelyet mindig hozz magaddal, mert nélküle nem tudsz kölcsönözni!

Kölcsönzés

Az olvasójeggyel kölcsönözhetesz. Szerepel benne, hogy hány könyv van nálad és mikorra kell

Beiratkozás

Bár maga a beiratkozás ingyenes, tudnod kell, hogy

*A Szemerényi Károly
Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola
Igazgatósága minden kedves szülőnek,
iskolabarátnak és támogatónak
kellemes és áldott karácsonyi ünnepeket,
erőben, egészségben, sikerekben gazdag
újévet kíván.*

ÚJABB ÁTALAKULÁSOK A SZENT ISTVÁN ÓVODÁBAN

A Szent István Óvoda szeptemberben megkülönböztetett iskolaévvvel nyitotta meg kapuit a várva várt gyermekek számára.

Ez év decemberében egy jubileumi ünnepnapra gyűlünk

zőjüket. Az óvónők azokat az óvodába lépő gyermekeket várták a Törpicúr és Aprajfalva csoportba, akik boldog óvodáskort szeretnének megélni. Helyiségeink tárgyi fel-

sok egészségét, fontos szerepe van a testmozgásnak is. Ezért igyekeztünk gyermekeinknek ebben az évben olyan tornaszobát kialakítani, amely kielégíti mozgásigényüket a többféle modern segédeszközzel. A „Testmozgásom az egészségért” címmel beadott Szülőföld Alap pályázat elnyerése nagyban segítette, hogy idén egy teljes felszereltséggel felújított tornaszobával büszkélkedhünk. Ez mára

sok-sok odafigyelést, szeretetet, törődést igényel. Ezért a gyermekek nevelését a napi foglalkozásainkon a szlovák nyelvtanulással együtt különféle programokkal gazdagítjuk, melyek az ovisok számára jelen vannak az egész iskolaévben: a hitoktatás, a nyelv-iskolával együttműködő angol nyelvtanulás, úszótanfolyam, iskola-előkészítő órákon való részvétel az alapiskola együttműködésével, zenei-mozgásos szakkör és természetismereti szakkör. Kultúrműsorok és közös programok megszervezése keretében emlékezünk meg az ünnepekről, illetve életünk jeles napjairól is. Az év folyamán logopédus, speciálpedagógus, ortopéd szakorvos is segíti munkánkat.

Szeretnénk, hogy ovisaink érzelmileg kiegyensúlyozottak legyenek, biztonságban érezzék magukat, hiszen ez fejlődésük alapja. Napról napra arra törekszünk, hogy költségekben olcsó, minél

majd össze, ahol egyházi óvodánk fennállásának 10. évfordulóját ünnepeljük meg. 10 év hosszú idő, ezalatt az idő alatt óvodánk jelentősen átalakult, megújult, küllemében egészen más arculatot öltött, mint ahogyan 2000. szeptemberében megnyitotta kapuit a kisgyermekek előtt.

Az évek múlásával a gyermeklétszámunk fokozatosan gyarapodik, és szépül intézményünk környezete is. Az iskolaév kezdetével az új vezetőség alatt külső és belső átalakulás történt. Az óvodánkban a segítő kezeknek köszönhetően sikerült újabb két helyiséget hőszigeteléssel melegebbé varázsolni, és új színekbe öltöztetni a gyermekek játszószo- báját, torna- termüket, ebédlőjüket, öltö-

szereltsége az esz- közfejlesztési tervnek megfelelően folyamatosan bővül.

Az újabb változás a hálósobába áthelyezett Somadrin sóoldattal ellátott edényekkel történt, ahol a párolgással létrejött klíma, és az ezáltal kialakult levegő hozzájárul a jó közérzet, a jó egészségi állapot fenntartásához. Így a délutáni pihenés ideje alatt a belélegzett oldat segíti megelőzni a felső légúti megbetegedéseket. Ezzel szeretnénk gyermekeinknél csökkenteni az influenza és a légcsőgyulladást, hogy minél nagyobb számban részt vehessenek a érdekes foglalkozásainkon, az újabb ötletekkel teli programjainkon. Ahhoz, hogy meg tudjuk őrizni az ovi-

már óvo- dásaink kedvenc helyisége lett, ahol bordásfalak, hegy- mászófal, macska alagút, fitt labdák-lovak, tükör és más modern tornaeszközök segítik a testmozgást.

Célunk, hogy olyan gyermekeket neveljünk, akik a mi óvodánkban szerzett ismeretek, tapasztalatok alapján önálló gondolkodású, a világ felé érdeklődve forduló fiatalokká, őszinte, igaz emberekké válnak. Valljuk, hogy a gyermek érzelmi lény, aki

otthonosabb, barátságosabb, élményekben gazdagabb óvodai légkört alakítsunk ki, ahová a szülő szívesen hozza, és bíz- za ránk egyetlen féltett kincsét - a Gyermekeit.

A Szent István Óvoda összes munkatársa és óvodásai nevében kívánok minden kedves olvasónknak áldott szép karácsonyt és eredményekben gazdag új esztendőt!

Mgr. Bencze Michaela
óvodaigazgató

NEMZETKÖZI KÜLDÖTTSG A TARDOSKEDDI ÓVODÁKBAN

Október 15-én és 16-én kétnapos nemzetközi szakpedagógiai konferenciát tartottak Érsekújvárott a Szlovák Oktatásiügyi Minisztérium védnökségével szlovákiai és magyarországi szakemberek részvételével. A konferencián

beszámolók és szakmai viták hangzottak el az óvodai tanítás fejlesztéséről nemzetközi viszonylatban. A konferencia résztvevői ellátogattak 7 érsekújvári és járásbeli óvodába, így a küldöttség a 3 tardoskeddi óvodát szintén fel-

kereste. Rajtuk kívül még a Nyitrai Iskolaügyi Hivatal képviselői is ellátogattak az ovikba.

Az első helyszín a Mély úti Szlovák Nevelési Nyelvű Óvoda volt, ahol az igazgatónő, Schnierer Beata köszöntötte a vendégeket. A találkozón PaedDr. Juhász György, PhD., polgármester úr is jelen volt, aki örömet fejezte ki, hogy a konferencia résztvevői megtisztelték látogatásukkal a tardoskeddi óvodákat is.

Együttal néhány mondatban bemutatta a vendégeknek községünket. Mgr. Magdaléna Šurániová, tanfelügyelő beszédében hangsúlyozta, hogy a tardoskeddi óvodákban figyelemreméltó alkotómunka folyik, s ez nagyon lényeges. Éppen ezért is kereste fel a küldöttség a mi óvodáinkat. A Mély úti Óvoda életéről az igazgatónő számolt be a jelenlévőknek részletesen, aki említést tett az óvoda és a polgármester, valamint az önkormányzat közti nagyon jó közös munkáról. Ha rekonstrukcióról, újítrásról vagy bármilyen más problémáról volt szó, mindent sikerült megoldani, elvégezni. Bemutatta az óvoda kollektíváját, és beszélt azokról a projektekről is, amelyekbe az óvo-

da sikeresen bekapcsolódott. Ezután a jelenlévők körülnéztek az óvodában. Közben az igazgatónőtől megtudták, hogy az oviban ún. adaptációs program folyik, melynek keretén belül azok a kisgyerekek, akik még nem járnak óvodába, egyszer egy héten eljönnek ide az anyukájukkal és ismerkednek az óvodai élettel. Miután mindenki körülnézett, rövid véleménycsere vette kezdetét a tardoskeddi alapiskolák és óvodák közti nagyszerű együttműködésről, függetlenül attól, hogy szlovák vagy magyar nyelvű intézményről van-e szó. Ezt a tényt a tanfelügyelő asszony mintáértékűnek tartotta.

Az exkurzió a Magyar Nevelési Nyelvű Óvodában folytatódott tovább, ahol Pintér Adriana igazgatónő röviden ismertette, milyen az élet az óvodában, és említést tett az aktualitásokról is, amelyek az oviban zajlanak. Így az úszótanfolyamról és az alapiskolával való pozitív munkáról.

A Szent István Egyházi Óvodát Mgr. Bencze Michaela, az új igazgató néni mutatta be a vendégeknek, akiket legjobban a tornaterem kápráztatott el, valamint az óvodában található modern, a mai kornak és a gyerekek életkorának megfelelő eszközök, játékok.

Reméljük, a kedves látogatók elégedetten, élményekkel teli távoztak községünkől..

B.Sz.

ÚSZÓTANFOLYAMON...

Az ovisok élvezik az úszótanfolyamot

A Tardoskeddi Magyar Nevelési Nyelvű Óvoda az idén is teljes létszámmal, 21 kis óvodással kezdte meg a szeptembert. A nyári hónapok alatt otthonos, családi környezetet varázsoltunk számukra, hogy a gyerekek kellemesen töltsék mindennapjaikat az óvodában. Nagy örömmel fogadtuk a legkisebbeket, akik hamar beilleszkedtek a társaságba. Érdekes programokkal színesítettük a napjaikat.

Az őszi időjárás sajnos nem kedvezett, hogy ellátogassunk a gyümölcsös kertbe, de az óvoda falain belül egészséges életmóddal kapcsolatos érdekes foglalkozásokkal pótoltuk ezt a hiányt. A helyi földműves szövetség közreműködésével folytatjuk az unió által támogatott gyümölcsprogramot, s így a mindennapjaink szerves részévé vált az egészséges táplálkozásra való felkészítés.

Szeptembertől megkezdődött az úszótanfolyam, amelyet a vágsellyei Duslo uszodában tartunk úszómester segítségével. Az oktatás nagy élmény a gyerekek számára. Októberben a helyi óvodákkal együtt szakmai nyitott napot tartottunk pedagógusok és tanfelügyelők részére OMEP konferencia alkalmából. A hónap végén már hagyományosan megrendeztük a töklámpás napot. Az idén gyönyörű őszi díszek is készültek a töklámpások mellett.

Mi az óvodában már november végétől az év legszebb ünnepére készülünk. Sokat mesélünk, verseket tanulunk, ajándékokat, meglepetéseket készítünk, és meghitt hangulatban várjuk a karácsonyt.

Az egész óvoda nevében kívánunk mindenkinek békés, boldog, szeretetteljes ünnepeket!

Az óvoda alkalmazottai

A történelmi források szerint 325-ben Nagy Konstantin császár parancsára zsinatot tartottak Niceában, és ezen elítélték Arius tanítását, aki azt állította, hogy Jézus Krisztus csak ember volt, nem pedig Isten. A niceai zsinat kimondta: ő Isten fia, egy személyben Isten és ember. Ilyen bonyolult teológiai tételt a köznép gondolatvilágába csak ünnepléssel lehetett átvinni, ezért döntöttek úgy, hogy december 25-én megtartják Jézus

rül, s ennek nyomában indultak útnak a napkeleti bölcsek, akik éppúgy valóságos történelmi személyek voltak, mint Heródes, akivel a Biblia szerint találkozott is. Nagy valószínűséggel tudós emberek lehettek, akik értették a csillagok járásához, bár az ókorban az égi jelenségek ismerete és az asztrológia sokkal elterjedtebb volt, mint ma. Ezek a bölcs férfiak rögtön felismerték Jézus isteni mivoltát, és ajándékaikkal (arannyal,

Mindhárom alkalommal az isteni nagyság mutatkozik meg az emberi testben. Görögül az ünnep neve epifánia, ami annyit tesz: megjelenés – vízkeresztkor ugyanis az Isten jelenik meg az emberek között, a maga istenségét emberi testbe rejtve. Fokozatosan a keleti egyházak is átvették a Nyugatrómai Birodalomtól december 25-ét, a nyugati egyház viszont vízkeresztet vette át. Az V. században már az egész Római Birodalom-

ban elterjedt a karácsony ünneplése, és ahogy egymás után tértek meg a frankok, germánok, írek, avarok és szlávok, a keresztény hittől karácsonyt is a magukévá tették.

Az advent csak az V. században alakult ki Galliában. A pap-ság szorgalmazta, de régen az embereknek is több érzékük volt ahhoz, hogyan kell felkészülni az ünnepekre. A lelki áhítat és elmélyü-

lés mellett testi áldozatot is hoztak: böjtöltek, kora hajnalban misére mentek – ezek az adventi misék,

A karácsony

A KARÁCSONY ELTERJEDÉSE ÉS ÜZENETE

Krisztus születésének a napját. A karácsonyt valamikor 325 és 350 között Róma városában ünnepelték először, de még egy jó évszázadnak kellett eltelnie, hogy teljesen kiszorítsa a pogány napkultuszt. A korabeli Rómában karácsonykor szerte a városban a téli napforduló többnapos ünnepsége zajlott. Az urak együtt lakomáztak a rabszolgákkal, és megajándékozták egymást. A keresztények a pogány népességnek is meg akarták mutatni vallásosságukat, ezért körmenetben vonultak a városban. Az V. században már állt a Santa Maria Maggiore templom, amelyben Jézus jászlából őriznek egy darabkát. Innen indult az éjfél mise után az ünnepi körmenet a Tiberisen át a Szent Anasztázia-templomig, ahol hajnalban szentmisét hallgattak. Az épület mellett volt egy piac, ahol birkákat is árultak – innen ered a pásztorok miséje megnevezés. Ennek végétével a hívek a Szent Péter apostol sírja felett álló bazilikába vonultak, ahol az ünnepi szertartást tartották.

Mint ahogy tudjuk, Jézus születését egy fényes csillag adta hí-

tömjénnel, mirhával) jelezték későbbi sorsát. A földi gazdagságot jelképező arany a királyoknak járó érték volt, a tömjén drága rituális illatszer (a megajándékozott isteni mivoltát jelenti), a mirha pedig az a balzsam, amellyel a holttesteket kenték be – ez utalt Jézus kereszthalálára. A jászolnál még a napkeleti királyoknál is előbb tették hódolatukat az egyszerű, tanulatlan pásztorok, akik hamarabb megértették a születés titkát, mint az írástudó farizeusok. Jézus ezzel hozta tudunkra, hogy a tiszta szívű kicsinyekhez közelebb van, mint azt a filozófusok és teológusok gondolnák.

Mikor terjedt el a karácsony ünneplése az egész világon?

A Keletrómai Birodalom központjában, Konstantinápolyban inkább vízkeresztet, január 6-át ünnepelték meg. Ennek az ünnepnek hármas tartalma van:

1. a napkeleti bölcsek hódolata
2. Jézusnak a Jordán folyóban való megkeresztelése
3. a kánai menyegző

a roráték a középkorban terjedtek el. Az advent először hat hét volt, Szent Márton napján kezdődött el, és csak 922-ben az aacheni zsinaton szabták meg a kezdetét az András-naphoz legközelebb eső szombat estére. Átlagosan négy hétig tart, mert a Megváltót négyezer évig várta az emberiség. Így teljes az ünnepi fennsík az első adventi vasárnaptól a december 25-től január 1-ig tartó karácsony nyolcadáig, és még azon is túl, mert karácsony fényei egészen gyertyaszentelőig elragyognak.

A karácsonyi időszaknak olyan hétköznapi jelképei is vannak, amelyek inkább a vallási szimbólumok, mint a néphagyományokból erednek. Ilyen a betlehemi jászol, amelyet először Szent Ferenc állított fel élő emberekkel és állatokkal, majd figurális változata az egész világon elterjedt. Az alma az élet bibliai jelképe, és többszörösen összetett szimbólum a dió is. Az V. században Szent Ágoston mondott egy beszédet, amelyben azt fejtegette, hogy a dió az Üdvözítő jelképe. Jézus azt mondta: „Vegyétek és egyetek, ez az én testem.” A dió gyümölcse táplálék, a belőle sajtolt olaj gyógyításra és világításra használható, belsejében kereszt alakú a termés, és a héját meg kell törni, ami a szenvedésre utal. Egy középkori himnuszban hangzik el, hogy Nux est Christus, vagyis a dió Krisztus.

Az egyház nagyon szépen tudta ötvözni a vallási előírásokat a népi hagyományokkal, és ezek együtt szolgálják azt, hogy nyitott, tiszta lélekkel fogadjuk a megtestesülés csodáját. Mert bármilyen zavaros és pénz-központú lett a világ, az emberi szívekben ott van a vágy a szép és jó iránt: valami nagyra várnak, és ezt a fényes isteni csodát nem pótolhatja a drága meglepetés, a talmi csillogás.

Feldolgozás

Bár a háromkirályokról, akik a betlehemi csillagot követve keresték fel Jézust, csak Máté evangéliuma tesz említést, mégis ez a karácsonyi ünnepekör egyik legismertebb motívuma. Ez az egyetlen fizikai jelenség, amelyből ki lehet számítani Jézus születésének idejét.

Az első tudományos alaposságú vizsgálatot a témában Kepler végezte, aki az 1604-es szupernóva felbukkanásakor arra gondolt, hogy a betlehemi csillag is egy szupernóva, amelynek a felvillanását megelőzte a Jupiter és a Szaturnusz együttállása. Ez csak ezerévenként fordul elő, és a Jézus idejében tapasztalt együttállás elődjét i. e. 960-ban figyelték meg – a késő babiloni korból ékiratos táblák maradtak fenn erről a jelenségről. Akik ezt számon tartották és jelentőséget tulajdonítottak neki, azok csak Babilóniából jöhettek. Egy ottani csillagász számára a Jupiter a hatalom, a királyi fenség csillaga volt, és a Szaturnusszal, a zsidók csillagával találkozott a Halak csillagképében. A Halak csillagképe a Babilóniától nyugat felé eső tengerparti halásznépeket, vagyis a zsidókat jelentette, és az asztrológiában a Halak ma is

A háromkirályok és a betlehemi csillag

a születés jelképe – tehát a jelenség azt üzenté, hogy a zsidók királya megszületett. Kepler ebből kiindulva visszafelé számolta az együttállásokat, és kijött, hogy i. e. hét évvel háromszor is közel állt egymáshoz a két bolygó, vagyis időszámításunk kezdete nem esik egybe Jézus születésével.

Máté evangéliuma szerint ebben az időben Jeruzsálemben népösszeírás zajlott. Augusztus császár i. e. 8-ban és 6-ban rendelt el vagyonösszeírást, de valószínű, hogy a Rómától oly távol eső tartományban, mint Palesztína csak 1 év késéssel lehetett végrehajtani. Eszerint Jézus születését i. e. 7 és i. e. 5 közé tehetjük. A betlehemi csillagot azért nem észlelték a zsidók, mert nem voltak asztrológusaik. Mózes könyve tiltotta a jóslást, ezért ha láttak is szokatlan égi jelenséget, nem tartották fontosnak. A napkeleti bölcsek számára viszont a csillag útra hívó jel volt, és nyomában több ezer kilométert tettek meg a sivatagon át, hogy eljussanak Jeruzsálembe. A lehető legrosszabb helyen, Heródes városában érdeklődtek Jézus születéséről. A helytartóról, aki féktelen hatalomvágytól vezérelve feleségét és két fiát is megölette, a római költők úgy írták, hogy „inkább disznaja, mint fia lennék Júdea urának.” Miután a bölcsektől megtudta, hogy a csillagot még az elmúlt év utolsó hónapjában, Adar havában látták, minden két év alatti gyermeket lemészároltatott.

A római katakombákban látható őskeresztény rajzok a három király helyet négy és tíz közötti hódolót ábrázolnak a jászolnál, de az egyház úgy döntött, hogy mivel háromféle ajándékot hoztak, hárman lehettek. Nevüket is csak később kaphatták. A Gáspár a perzsa nyelvben kincstárnokot jelent, a Boldizsár bibliai név, a Menyhért pedig a fény ura jelentésű. A csillagászok szerint mire a bölcsek Betlehembe értek, Jézus már nem volt újszülött. Hogy pontosan mennyi idő lehetett, azt nem tudjuk, mert az őskeresztények nem tartották számon világrajövetelének időpontját. Azt mondták, akkor született, amikor meghalt, tehát húsvét táján, tavasszal. Karácsony idején egy néhány hónapos csecsemőnek hódolhattak, aki értette a köszöntést, és elfogadta az ajándékokat.

Hogy mi lett a bölcsek sorsa ezután, arról nem szól sem a szentírás, sem a történelmi források, de ez talán nem is fontos, mert küldetésüket teljesítették: nekik köszönhetjük, hogy a Megváltó születésének híre az egész világon elterjedt.

Feldolgozás

CSEMADOK-HÍRADÓ 2010

NÉGY NAPON ÁT ZENGETT A DAL

2010 júliusában a Csema-dok Művelődési Intézete ötödik alkalommal rendezte meg nyári népzenei táborát Duna-szerdahelyen. Évente kap meghívót a rendezvényre a Fehér Akác asszonykórus is, de ezidáig nem volt merszünk jelentkezni a képzésre.

Ifjú citerásainktól, akik szinte évente táboroznak valahol, sok jót hallottunk a képzésről. Ők mondták, hogy ezen idősebbek is részt vesznek, így idén a csoportunkból hárman – Mogrovič Magdolna, Vas Erzsébet és jómagam – vettük a bátorságot és jelentkezünk a négynapos táborba.

Gyerekes szorongással léptük át a Szabó Gyula Szak-középiskola kollégiumának küszöbét, ahol Huszár Ágnes, a tábor szervezője fogadott. Megnyugodva láttuk, hogy a résztvevők közül többen is a nyugdíjas korosztályból kerültek ki. Hiába, tanulni sose késő!

A „diákokat” két csoportba osztották. Az elsőbe a citerásokat, akikkel Borsi Ferenc citeratanár naponta külön is foglalkozott, a másikba a népdalénekeseket. Bennünket Papp Ágnes és Dobák Kata oktattak. Mindhárom előadó rendkívül rokonszenves embernek bizonyult. Az előadók és hallgatóik egyformán a népdal szerelmesei vagyunk, így négy napon keresztül szinte el sem hagytuk a táborhelyet. Kivételt csak ott tartózkodásunk második estéje képezett.

A szervezők tudomására jutott, hogy a Kicsi Hang vers-

éneklő együttes fellép Duna-szerdahelyen, és lehetővé tették, hogy megnézzük, meghallgassuk földinket, Borbély Katicát. Vezetőink ugyanolyan kíváncsiak voltak az előadásra, mint mi. A koncert után rövid ideig még beszélgettünk a mindig kedves Katicával, akitől lektoraink is el voltak ragadtatva, utána vissza a kollégiumba „ledolgozni” a mulasztást. Csaknem éjfélig daloltunk aznap.

Ottlétünk négy napja alatt sok újat tanultunk. A szakemberek segítségével Ág Tibor Csillagoknak teremője című legújabb kottás népdalgyűjteményét tanulmányoztuk át. Három rövid népdalcsoportot is elsajátítottunk, a citerásokkal szintén begyakoroltunk egy vidám Zala megyei összeállítást, s mindezt az utolsó délutánon be is mutattuk. Ezt a gálát a helyi televízió is felvette.

A továbbképzésnek része volt Méry Margit kétórás előadása a szlovákiai magyar népviseletekről és Ág Tibor előadása a népzeneről.

Egyszer a kollégiumban négy napon át a népzene volt a főszerep, s mindannyian azal búcsúztunk, jó lenne jövőre újra találkozni.

Mojzes Erzsébet

A Fehér akác asszonykórus és a citerások Tardoson

TARDOSON JÁRTAK A TARDOSKEDDIEK

Első alkalommal kaptak meghívást a Csema-dok tardoskeddi alapszerveze ének kulturális csoportjai a Tardosi Szüreti Ünnepekre. Szeptember 25-én két hagyományőrző együttes utazhatott Magyarországra: a Fehér akác asszonykórus és a Tardoskeddi citerások, akiket elkísértek a nagyközség kézművesei is.

A hazaiak, követve a néphagyományt, az egykori szüreti ünnepek mintájára rendezték a találkozót. Hintón, lovas kocsin és gyalogosan járták körül a falut a népviseletbe öltözött résztvevők. A hintóban a bíró, a bíróné és a jegyző foglalt helyet, aki minden megállónál – akárcsak régen – kidobolta a község lakóinak, hogy: „Közhírré tétetik

- a mai nap a szüreti vigasságoké.” Az utolsó megállónál a tűzoltók is csatlakoztak a menethez. A vendég énekar és a citerások lovas kocsin ülve érkeztek a helyi kultúrházba, a sort gyalogosan az ott-honiak tánckara zárta.

A két falu kultúrcsoportjai korábban Tardoskedden már találkoztak, ugyanis a magyarországiak egy hétig a falu turista szállójában laktak, itt tartották az éves összpontosításukat. Ekkor meghívták a Fehér akác asszonykórust, hogy mutassanak be néhány ismert helybeli népdalt. A tizenkét jó hangú asszony közül négy akkor a sikamlós szövegű duda nótákkal és az ismert gyermekjátékkal - a színelővel szórakoztatta őket.

KÜLÖNDÍJAS LETT A FÉRFI KAR

A férfi kar különdíjas lett a XXVII. Vág Menti Népművészeti Találkozón Szímon

2010. október 9-én rendezték Szímon a XXVII. Vág Menti Népművészeti Találkozót, amelynek főszervezője a Csemadok helyi alapszervezete volt, Kantár Éva elnökkel az élen. Az idei fesztivál kimondottan sorozó- és katonadalok, betyárdalok, verbunkosok témakörben zajlott, így Tardoskeddről a citerások és a férfi kar vállalta a megmérettetést. Ez utóbbi előadását a szakmai zsűri, amelynek

elnöke Huszár Ágnes volt, színvonalasnak találta. „Éneklőcsoportunk betyárdalokkal versenyzett, legnagyobb meglepetésünkre különdíjasok lettünk, elhoztuk a Vág-mente legjobb hagyományőrzőinek járó oklevelet – tudtuk meg Vanya István csoportvezetőtől. - Ez a sikerélmény remélem, hosszú ideig ösztönzi majd a társaságot a további munkára.”

Benkő Timea

DÖNTŐBE JUTOTT A FEHÉR AKÁC

A Minority Polgári Társulás minden páros évben megrendezi a Tavaszi szél vizet áraszt... országos népdal- és népzenei versenyt. A vetélkedő öt kategóriában zajlik:

- szólóénekesek
- éneklőcsoportok
- népi hangszereken játszó szólisták
- népi hangszereken játszó együttesek
- szólóénekesek 15 éves korig

Az idei elődöntők már lezajlottak: október 9-én Királyhalmecen a kassai, 15-én Padányban a pozsonyi és nagyszombati, október 16-án Párkányban a nyitrai és besztercebányai kerület versenyzői mérték össze tudásukat.

A párkányi elődöntőben huszonkét versenyszámból tizenketten jutottak tovább, köztük a tardoskeddi Fehér akác aszszonykórus, amelyik ezúttal mátyusföldi népdalokat énekelt.

Benkő Timea

LUCERNA

(Folytatás a 4. oldalról)

Stabil s.r.o, Laviri, MVM plus sro. és a Rozálka étterem tulajdonosait és természetesen az önkéntes segítőköt: Bencze Pétert, Bencze Istvánt, Horáček Frigyes, Brat Gábort, Zahradník Gyulát, Csabai Istvánt és Birkus Pétert.

A „72 óra kompromisszum nélkül” projekt több ezer fiatal és önkéntes 72 órás maratoni futásából áll. Ez a projekt már több mint tíz éve kerül

Tardoskedden a projekt 2010. október 7. és 10. között valósult meg, 35 cserkész és 4 Lucerna-tag részvételével. A projektbe a község is bekapcsolódott, és az akció lehetővé tette, hogy szebbé tegyük környezetünket, lakóterünket. A Lucerna Polgári Társulás segítette a 60. sz. Sík Sándor cserkészcsapatot a szervezés és megvalósítás során, ill. anyagilag is hozzájárult a projekthez, mivel az önként vállalt közös munkának közösségépítő ereje van és igazi értéket képvisel.

2010-ben a LUCERNA Polgári Társulást az alábbi jogi- és természetes szemé-

A cserkészekkel közösen rendbe tettük a gyermektemetőt

megrendezésre Európa számos országában, és az eddigi résztvevők száma meghaladta a 200 000 főt. A projektre a 60. sz. Sík Sándor cserkészcsapat vezetője, Bencze Dávid hívta fel a figyelmünket. Közös kitisztítottuk a gyermektemető és az Akományon lévő termálfurat környékét. A cserkészek kitisztították a tájház udvarát és kertjét is.

lyek támogatták: Tardoskedd község, Nyitra Megye, Tardoskeddi Mezőgazdasági Szövetkezet. Külön köszönjük Birkus Magdolna, Bencze Péter, Bencze István, Horáček Frigyes, Brat Gábor, Zahradník Gyula, Csabai István, Birkus Péter és Lenka Fugasová segítségét.

Ing. Buda Ferenc

– **Mióta is?**

– Emlékszem, az óvodai ballagásunkon Rózsika tanító néni azzal búcsúzott tőlem: „Ebből a gyerekből színész lesz!” Akkor ezt a kijelentést a családból senki nem vette komolyan. Alapiskolásként semmi önbizalmam nem volt. Kövér gyerek voltam, emiatt a társastáncot is abbahagytam, féltem, hogy kinevetnek. Negyedikos korunkban Csányi tanító néni megkérdezte mindenkitől az osztályban, hogy mi szeretne lenni. Nagyon halkán és szemlesütve vallottam be, hogy én bizony színész. Erre ő felsorolta, mi minden is szükséges ehhez a pályához, mi mindent kell tudnia egy színésznek, úgyhogy ott rögtön le is mondtam az álomról. Megijedtem.

– **Meddig tartott ez a féltékenység?**

– Sokáig. A gimnáziumban tagja voltam ugyan a MASZK színjátszó körnek, de csak nagyon apró szerepeket kaptam. Szívesen emlékszem Szombath tanár úr Jubilate kórusában töltött időre is, de onnan is kilógtam, mert az meg kimondottan lánykórus volt. Néha még most is nyuszi vagyok. Az Új Színház évadnyitójára menet a liftben ott álltam Száraz Dénes mellett, és nem mertem megszólítani, hogy: „Helló, földid vagytok, én is az újbíró gimiben érettségiztem...” Hogy jönnék én ehhez? Ő annyira elismert színész... (a Jóban rosszban Tamás atyjáról van szó – a szerk. megj.)

– **Akkor mégis hogyan kerültél a színészi pályára?**

– Az érettségi után óvodapedagógiát készültem tanulni Komáromba a Selye Egyetemen. Szombath tanár úr énektudásom miatt ajánlotta hobbi-ként a Kistérség Szintársulatot, ahová bátortalanul elmentem az első próbára, Juhász Mária meghallgatott, és azt mondta, enyém a főszerep, én leszek István. Nem hittem el. A következő próbára rögtön elvittem egyik rocker osztálytársam,

Negyedikesként mondtam ki először:

én színész leszek

Idehaza láthattuk már az István, a király! főszerepében, tapsolhattunk neki a Bohém lelkek és a Musical kvartett formáció tagjaként, de Vanya Róbert azt mondja, jóval korábban sejtette, hogy a világot jelentő deszkákon a helye.

Barátnőjével az egyik próbán

az ugyancsak tardoskeddi Rosko Danit, aki szintén nagyon szabódott, végül az egyik legmeghatározóbb szereplője lett a rockoperának. Otthon nálunk gyakoroltunk, elhúztuk a bútorokat, sokáig tartott mire igazán felszabadultan énekelte Dani: „Adjatok!” Aztán tulajdonképpen ő vitte a hátán az egész előadást. Rengeteg helyen felléptünk a darabbal. Hát így lettem színész.

– **Még játsszátok a rockoperát?**

– Augusztusban az újbíró Csemadok-székházban részleteket mutattunk be belőle, Kautzky Armand volt a sztárvendég, neki nagyon tetszett, még a segítségét is felajánlotta.

– **Mióta gitározol?**

– Hét év zongorázás után vettem a kezembe a gitárt Dévai Nagy Kamillánál, az ő iskoláját Pekarik Katica ajánlotta nekem.

– **Most hol látni Téged színpadon?**

– Jelenleg az Apró Színházzal a Mocsár mesét próbáljuk. Ez egy indiai mese, keleti énekekkel, táncokkal, harcművészettel... Tavaly az Aranyecset mesejátékban, amelyet Gyevi-Bíró Eszter rendezett, Szádeli szerepét alakítottam. Ezzel a gyerekeknek készített előadással nagyon sok színjátszó fesztiválon első helyezést értünk el. A Karinthy Színházban a Tavasz ébredésében Vidovszky György rendez. Ez egy gyermektragédia, be kellett hirtelen ugranom valaki helyett, és ott ragadtam. Mivel a barátnőm benne volt a darabban, legalább tízszer láttam, így nem volt olyan nehéz annak ellenére, hogy mindössze egyetlen napom volt előadásig...

– **Barátnőd is szakmabeli? Ismerjük is talán?**

– Lőrincz Veronikának hívják, két éve élünk együtt Pesten. Az apukája neve talán ismerősebben cseng az idősebbeknek, hiszen ő az az Alex Tamás, aki a Csak a jók mennek el... kezdetű dal szerzője és előadója.

Mindig Magyarországon képzeltem el az életem

épp a Millenárison. Ezt a szakot is elvégeztem, érdekel.

– **Háromszor visszatekertem az X-faktor műsorát, amikor Téged vételek felfedezni a várakozók között. Oda hogyan kerültél?**

– Jelentkeztem, mert nagy lehetőségnek tartottam. Leginkább Geszti Péter véleményére voltam kíváncsi, a negyedik fordulóig jutot-

tam. Úgy képzeld el, hogy három-négy órát állsz sorban, mire egyáltalán bejutsz az épületbe. Aztán öltözőről öltözőre vándorolsz, ahol meghallgatnak, mindig mást kell énekelned, mindig 3-3 számot. A harmadik fordulóban előkerült a gitárom is, kifele menet felvettem a tokját a vállamra, visszahívtak, hogy akkor játsszak valamit.

– **Most az újbíri gimnazistákkal drámapedagógiai játékokat fogsz játszani.**

– Már az Aranyecset is kimondottan úgy készült, hogy az előadás után játszottunk a gyerekekkel, hogy fel tudják dolgozni a látottakat. A barát-nőmmel is több ilyen foglalkozást vezettünk már, legutóbb

Az volt a terv, hogy a negyedik fordulóban is egy gitáros számmal állok színpadra, de a zsűri a Fiesta-dalt kérte. Azt tudtam, ebben a dalban a hangom nem igazán tudom megmutatni, így a színpadi mozgásra fókuszáltam. A baj az volt, hogy nem adtak zsinór nélküli mikrofont.

– **Szabadidődben mivel foglalkozol?**

– Szabadidőm nincs nagyon. Szlovák tudásomnak köszönhetően egy biztosítótársaság is alkalmaz, így náluk is dolgozom. Jó lenne csak a színészmesterségből élni, de egyelőre nem sikerül. Reklámokban is szerepelek, most a Déja Vú Társalattal musi-

Jó lenne csak a színészmesterségből élni

Vanya Róbert

született: 1987. 5. 26.

iskolái: Szemerényi Károly Magyar tanítási Nyelvű Alapiskola, Tardoskéd
Pázmány Péter Gimnázium, Érsekújvár
Krónikás Zenede, Budapest (Dévai Nagy Kamilánál ének-előadóművész szak)
Nemes Nagy Ágnes Humán Szakközépiskola, Budapest (színész II. és drámajáték vezető képzés)
Party Dance tánciskola (Téglás Attilánál)

énekel: 13 éves kora óta

fellépései: Kistérség Színtársulat (Szőgyén, Kürt, Párkány, Érsekújvár, Dunaeperves, Nádszeg, Tardoskéd, Ipolyvarbó, Balassagyarmat)
Jászai Mari Színház (Tatabánya)
Thalia (Budapest)
Karinthy Színház (Budapest)
Show Színház
Petőfi Musical Stúdió
Ascher Oszkár Színház
Musical kvartett formáció
Bohém lelkek formáció (Magyarország, Szerbia, Erdély, Felvidék)
Paletta Színtársulat (Vác)
Déja Vú Társulat
Apró Színház

„Ezzel kell megoldanod”

– mondták. Amit a tévé nem adott le: a közönség állva bulizott velem, úgyhogy én nagyon jól éreztem magam. Geszti azt javasolta, álljak össze valami fiú bandával, Malek Miklós pedig megdicsért: „Külföldi sztárok is megirigyelhetnék, amit a zsinóros mikrofonnal műveltél tánc közben” – mondta. De a műsor nézettségének Nagy Feró beszólása kellett, úgyhogy ez ment le adásban.

– **Színművészeti Főiskola?**

– Budapesten egyszer felvételiztem, nem sikerült. Most már nincsenek ilyen vágyaim.

– **Pozsony?**

– Nem vonzott. Mindig Magyarországon képzeltem el az életem.

– **Haza milyen gyakran jársz?**

– Havonta, kéthavonta, ahogyan sikerül. Anyu nehezen is viseli. Dávid ugyan Pozsonyban tanul, de naponta hazajár.

cal esteket is fogunk adni, énekelek Mága Zoltán újbíri koncertjén, de ez még mindig kevés. Országos ismertségre kell szert tenni a mi szakmánkban, hogy boldogulhass.

– **A tardoskeddi közönség mikor láthat újra?**

– Nem tudom, pedig nagyon jó otthon fellépni. Ott-hon sokkal jobb énekelni, mint máshol. Még az ember szíve is másképp dobban hazai színpadon. Én mindig ott-hon akarok a legjobb lenni, a tardoskeddieknek akarok a legjobban énekelni.

– **Megállítanak a faluban az utcán, hogy gratuláljanak a sikereidhez?**

– Mivel én keveset vagyok otthon, inkább anyunak van ebben az élményben része. Én talán nem is tudnám ezt kezelni, ha idegenek is megszólítanának. Látod, még mindig kevés az önbizalmam...

Benkő Timea

Amint azt egy előző számban megígértem, következő úti célunk most Szlovákia lesz. Szeretném bepótolni a mulasztásomat, mert talán ezzel kellett volna kezdenem útleírásaimat. Mi, világcsavargók, a párommal már bebarangoltuk hazánk nevezetes helyeit is. Nem írok most évszámokat, hogy melyik templom és kastély milyen stílusban és mikor épült, hanem inkább arról írnék, mit is érdemes megnézni a mi szép hazánkban.

Induljunk el a Magas-Tátra irányába. Érdemes megállni és megnézni a Malonyai (Mlyňany) arborétumot, amely áprilistól szeptemberig látogatható. Itt egész napot is eltölthetünk a több száz éves fák árnyékában, megcsodálhatjuk a sokféle különleges fát, bokrot, virágot. Mivel folytatva az utat Garamszentbenedek (Hronský Beňadik) mellett megyünk el, érdemes megnézni a kolostort és közvetlen mellette egy nagyon régi kőtemplomot.

Amikor Alacsony-Tátra irányába felmegyünk a főútra, feltárul előttünk a gyönyörű táj. Két oldalt egymásba kapaszkodó magas hegyek övezik az utat. Már sokszor elmentünk ezen az útszakaszon, de minden évszakban változtatja arculatát. Mindig más és más, nem lehet betelni a szépségével. Útba esik Selmecbánya (Banská Štiavnica), s amint közeledünk a városhoz bal oldalt a hegyen egy szép kálváriát látni. Érdemes megállni, és felmászni a dombra, ha másért nem, hát a kilátás szépségeért. Egy kis kitérővel meglátogatjuk a pénzverdéről ismert Körmöcbányát (Kremnica). Egykoron az arany találokat verték itt, most pedig az eurót. Van itt egy nagyon szép templom is, de csak a szünidő két hónapja alatt lehet látogatni. Ebben a templomban orgonakonzerteket is adnak. A két város között sok a hasonlóság, talán kor-

ban is egymáshoz illenek, de amiben a legjobban hasonlítanak, az az, hogy egy rövid egyenes utcát sem talál. Hol fel, hol pedig lefelé kell bandukolni. Jó kis fárasztó sétákat lehet tenni, de megéri, mert mindkét város nagyon szép. Mivel a hosszú út után bizonyára megéhezünk, ajánlok Önöknek Zólyom (Zvolen) előtt egy nagyon jó vendég-

csikat felengedik a dombra, de az autóbuszokat nem. A pénztárnál megtudtuk, hogy a messzi távoli országokból nagyobb az érdeklődés és többet tudnak erről a falucskáról, mint a közelben élő szlovákok. Ez a múzeumbeli idilli falu magas hegyekkel körülvett dombon van, melynek oldalán birkák legelésznek.

fából faragott furulyát fújva ballagtak. Az útvonalon tovább haladva megérkezünk a Magas-Tátrába. Én két hónapot töltöttem egy szanatóriumban Újtátrafüreden (Nový Smokovec), ezért módomban állt bejárni a környéket. Olyan szép téli tájat, sem azelőtt, sem azóta nem láttam. Olyanok voltak a fák és a bokrok, mintha üvegből lettek vol-

UTAZNI JÓ!

Vlkolínec falucska az „Európa örökség” egy része

lőt a „Stráže nad Zvolen”-t. Olyan finom juhtúrós galuskát házikolbásszal, mint itt, sehol nem készítenek, ezt garantálom!

Ha tovább haladunk, megérkezünk Dóvalba (Donovaly), ami a síelők paradicsoma. Szintén nagyon szép a környezet, érdemes egy kis sétát tenni. Rózsahegy (Ružomberok) előtt a kanyarban van egy jó kis vendéglő, ha megsomjazunk a jó ebéd után, itt egy kicsit enyhíthetjük szomjunkat. A vendéglő mellett nyilakkal van kijelölve az út Vlkolínec falucskához (nincs magyar megnevezése). Érdemes megnézni, mert ez az „Európa örökség” egy része. Nekünk szerencsénk volt, mert a személygépkö-

Bent a faluban még megvan a régi faházak, sőt templomuk is van, és néhány házban ma is élnek a régi lakók leszármazottjai. Itt a régi valóságot láthatjuk, azt, hogyan éltek itt az emberek a hegyek közt, elzárva a távoli településektől.

Ilyen helyekre mi úgy jutunk el, hogy ha a tévében látunk egy dokumentumfilmet, ez arra készítet, hogy a valóságban is megnézzük ezeket. Nagyon sok helyre a kíváncsiság vezetett, s aztán ott jöttünk rá, hogy az adott hely nemcsak minket érdekel, hanem egy autóbusznyi japán turistát is. Sokfelé találkoztunk velük videokamerákkal, fényképezőgépekkel felszerelve. Legutóbb egy kis

na. Voltam Csorbán, (Štrba), a Csorba tónál, (Štrbské Pleso) Poprádon (Poprad) és felmentem a Tátralomnicai (Tatranská Lomnica) csúcsra is. Az ördög katlan felett bizony elfogott a rémület, hogy milyen magasban vagyok! Azóta már voltam ott többször, és mindig megérintett egy leírhatatlan érzés. De a néhány évvel ezelőtti nagy vihar, amely végigsöpört ezen a tájon, nagyon siralmassá tette ezt a vidéket. Szinte sírógörcsöt kaptam, amikor megláttam, mi lett abból a szépségből, amelyet oly sokszor megcsodáltam. Ott, ahol ezelőtt nem lehetett látni az épületeket a sok fától, most kopár a terület és háború utáni állapotra emlékeztet. Nagyon sok évnél kell eltelnie, mire ez a táj felveszi a régi szépségét. De azért nem szeretnék senkit sem elriasztani attól, hogy ellátogasson az Alacsony- és Magas-Tátrába, mert még mindig nagyon sok szépet tartogatnak az odalátogatóknak.

Most eltérünk egy kicsit, és az ellenkező irányba fordulunk. A serpentineken kanyarogva, lenézve a mélybe szinte borzongató félelem fog el, de mindeközben ez a félelem csodával is keveredik, mert

A betléri kastély senki előtt sem ismeretlen

a táj leírhatatlan, a falvak csak apró kis maketteknek látszanak. A hegyoldalban betértünk egy vendéglőbe, és kiderült, hogy itt fogták el a jól ismert szlovák betyárt, Jánošíkot, aki a közeli Terhelyen (Terchová) született. Itt állítottak is neki egy nagy fémszobrot. Jó hosszú a falu és a táj továbbra is gyönyörű. Ezekben az erdőkben, hegyekben tényleg jól el lehetett bújni. Itt található a közelben a Szlovák Nemzeti Park is. Ha kijövünk a faluból, az út két oldalán hatalmas hegycsúcsok emelkednek a magasba. Az itt lévő kis szorost (Vratná) magunk mögött hagyva újabb csodálatos kép tárul a szemünk elé. Mintha egy kapun léptünk volna át, egy másik világba. Kicsit távolabb, az Árvaváralja (Oravský

lomot is megnéztünk, de Szlovákia legrégebbi fatemploma Turdossinben (Tvrdošín) van, amelynek az az érdekessége, hogy egy szög sem található benne.

Most ugrunk egy nagyot és átruccanunk Kassára (Košice). Itt van Európa egyik legszebb székesegyháza a Szent Erzsébet főszékesegyház - a kassai dóm. Ott jártunkkor ugyan nem sikerült megnéznünk belülről, mert éppen felújítás alatt állt, de kívülről csodálatos, csipkés a díszítése, és a magas tornyai szintén ámulatba ejtettek. Szép a belváros, az épületek, jó andalogni egy kicsit a sétáló utcán.

Az epeműtőtem után Bártfára (Bardejov) kaptam beutalót. Nem a fürdőről tennék említést, habár az is nagyon szép környezetben fekszik,

a város macskakövekkel kirakott négyszögletes tere, a csodás felújított német polgári épületek, a Szent Egyed bazilika sok-sok becsukható oltárral, amely lezárja az egész teret. Ez is nagyszabású orgonakonzertek színhelye. Ha valakinek van internet elérhetősége, érdemes kinyitni a város weboldalát, ahol egy kis film látható a térről.

Nagyon sok ismert várost bejártunk ezidáig Trencsén (Trenčín), Zólyom (Zvolen), Zsolna (Žilina), Lőcse (Levo-

a sétáló utcáik. Sok kastélyt, várat és várromot megnéztünk: Betlér (Betliar), Lednic (Lednica), Krasznahorka (Krásna Hôrka) és a többi. Talán a Szomolányi (Smolenice) kastélyt emelném ki közülük, mert amikor előbukkan a fák közül, már az első látásra egy mesebeli kastélyra hasonlít. Ez a kastély nem mindig látogatható, mert kongresszusok, megbeszélések színhelye. Nagyon sok kastélyunk át van alakítva szállodává, ezért nem lehet lá-

A kassai Szent Erzsébet főszékesegyház előtt

ča), Kézsmárk (Kežmarok), és mondhatom, hogy talán minden fürdőhelyen megfor-

ogatni, csak kívülről csodálhatjuk meg őket. Számunkra nincsenek olyan nevezetességek, amelyek mellett meg ne állnánk, nincsenek olyan templomok, amelyek ha nyitva vannak, be ne térnénk. Minden templomnak megvan a maga szépsége, varázsa.

A hosszú út után nagyon jó hazatérni újabb és újabb felfedezésekkel. Nekünk ez nagyon jó kapcsolódást jelent, és nagyon jó visszalapozni az emlékezetünkben, hogy hol, merre és mit láttunk. Hát, ennyi fért bele ebbe az utazásba. Remélem, kaptak egy kis ízelítőt és kedvet, hogy útra keljenek. Ha az idő engedi és még kedvük is van hozzá, induljanak el valamerre! Tartsanak velem a következő részben is, elmegyünk egy kicsit szomszédolni. **Puskás Mária**

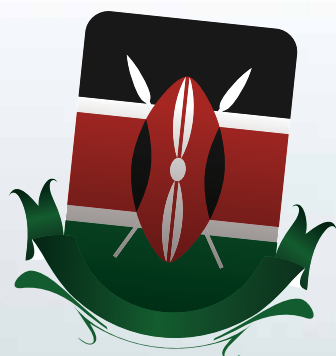
Az Alacsony- és a Magas-Tátra mindenkit lenyűgöz

Podzámok) után Podbjel (Podbiel) faluban szintén láthatunk régi faházsorokat. Jó néhány fából készült temp-

hanem inkább az óvárosról, amelyet, ha erre járnak, mindenképpen nézzenek meg. Különös benyomást tett rám

dultunk, ami létezik Szlovákiában. Minden városnak és fürdővárosnak meg van a maga szépsége, főleg a tereik és

AZ ÉG ÉS FÖLD TALÁLKOZÁSA A HORIZONTON - AVAGY

KENYA

a szabadság földje!?

Egy őslakosú idegenvezetőtől megtudtuk a környéken honos élővilág minden titkát

Az egyenlítő környékén elterülő ország nem mindennapi látványosságokat kínál az őt megismerni akaróknak. Ez az ország a maga csodálatos íz- és színvilágával igazi csemegének számít úgy a turizmust kedvelő egyénnek, mint a kutatók vagy egyszerűen csak a nyugalomra és a kalandra vágyó embereknek.

Az esős időszak beköszönte előtt párommal ellátogattunk a szavannák birodalmába, Kenyába. A több mint tízórás repülőút után megérkeztünk utazásunk célállomásához, a Masai folyó

partján elterülő táborhelyünkre. Az autóból kiszállva csend és nyugalom vett bennünket körül. Egy gyors ismerkedés a környezettel, és már kezdődhetett is a jól megérdemelt kaland és pihenés. A személyzet melegvizes törölkendővel, valamint frissítővel várt bennünket. A bő egy hét igazán élménydúsnak ígérkezett.

Szálláshelyünket elfoglalta - amely négycsillagos sátrornak számított a civilizált ember kényelmét szolgálva - délután nekivágtunk az első túrának. Egy jólképzett őslakosú idegenvezetőnek köszönhetően megtudtuk

a környéken honos élővilág minden titkát. A következő nap sem múlt el édes semmittevésben. Várt ránk a szafari, az oroszlánok, zsiráfok, kafferbivalyok, gnúk, antilopok, elefántok és más állatok hol barátságos, hol élelemre vadászó tekintete. Volt szerencsénk látni, amint két hím oroszlán megküzd a frissen szerzett táplálékért, miközben a hiénák éles rikoltó hangot adva várták a vadászatból visszamaradt húsfoszlányokat. Igazi élmény volt a zsiráfok és a kafferbivalyok megfigyelése is, valamint egy kis gnú születése. Táborhelyünkön nap

mint nap megfigyelhattuk a vízilovak és krokodilok életét. Ki gondolná, hogy ez az igencsak lusta kinézetű állat, ha veszélyt érez és támad, képes több, mint 70 km/h sebességgel futni?! A vízló növényevő léteére veszély esetén a két szemfogával (amely akár 40 cm hosszú is lehet) harapja ketté áldozatát.

A finom ételkülönlegességek, a medence mind hozzájárultak a kellő mennyiségű energia begyűjtéséhez. Nem mindennapi látogatást tettünk a masai-ok falujában, ahol igencsak nagy vendégszeretettel fogadtak bennün-

ket. A hamuból, vesszőből és tehénürülékből épült kunyhók nem igazán mondhatók összkomfortosnak, de még csak tágasnak sem. Ezekben a kunyhókban laknak az állataikkal együtt télen-nyáron. A megvetett ág szintén állatbőrből készült. Az ablak, ahonnan émi fény

vagy a mindennapi betevő falat megszerzéséért. Ez tényleg egy más világ!

Utunk vége felé közeledve nem maradhat el a főváros, Nairobi megtekintése sem. A többi európai nagyvároshoz hasonlóan itt is megtalálható minden, ami a civilizált ember kényelmét szolgálja. Egyetemek, színház, sportcsarnokok, stadionok, bevásárlóközpontok, nemzetközi és belföldi repülőtér. Az átutazóban lévő embernek

érkezik a sötét, szűk helységekbe, mindössze 20 cm átmérőjű. S ezek az emberek mégis boldogok. Nincs szükségük órára, sem buszbérletre, de még csak áramra sem az automata mosógéphez, mivel számukra ezek a dolgok fogalmat jelentenek. Nem sietnek sehová. Képesek naponta több 10 km-t legyalogolni iskolába menet

lehet fel sem tűnik, de a jó megfigyelő észre veszi a

A Kenyában élő embereknek nincs szükségük luxusra

nyomornegyedek és a luxusvillák közti határvonalat. Mert ez a határvonal igenis jól látható. Az egyik oldalon a természet, a vadon a maga íratlan szabályaival és fajfenntartási, túlélési ösztöneivel, a másik oldalon pedig az emberek önzősége, hol önzetlensége és az állandó harc

a szegények és gazdagok közt.

Igen, ez Afrika szíve – Kenya.

Ha valakinek kedve szotytyan átruccanni Afrikába, mindenképpen ajánlanám Kenyát. Az esős évszak beköszönté, a Szerengetin végigvonuló több tízezer állat és madár áradat mutatja be a természettel, ami csodálatos látvány. Kár lenne kihagyni!

Mgr. Petréc Csilla

Egy kis pihenés ebéd után

OLY TÁVOL, MESSZE VAN HAZÁM...

A fiatalok többsége azért utazik külföldre, hogy a munka mellett nyelvet tanuljon, de vajon az idősebb korosztály miért választja ezt az utat? Talán a jobb kereseti lehetőség hajtja őket? Hogy választ kapjak, megkérdeztem **Piroska Ferencet, mi készítette arra, hogy már nem éppen fiatakként nekivágjon a nagyvilágnak?**

„Bevezetőként annyit szeretnék elmondani, hogy ahol most dolgozom az Észak-Írország, amely az Egyesült Királyság része. Hat megyéből áll: Fermanagh, Tyrone, Londonderry, Antrim, Down, Armagh. Fővárosa Belfast.

Hogyan is kerültem ki ebbe az országba? Józsi fiam 2002-ben kiment Észak-Írországba, ahol a cookstown-i vágóhídon dolgozott. Mikor hazajött, sokat beszélgettünk az ottani helyzetről. Elmesélte, hogy ott sem kell többet dolgozni, mint itthon, és ami fontos, megbecsülik az ember munkáját. Hallgatva őt sokat gondolkodtam, hogy talán nekem is meg kellene próbálnom a kinti munkát, elsősorban az anyagi helyzetünk végett. Hosszabb tünődés után elhatároztam „Ússe kő, megpróbálom!” 2004 áprilisában aztán kimentem a fiammal, és egy gombatermesztő telepen kezdtem el dolgozni, ahol sampion gombát termesztettek fóliasátrak alatt. Három hónapig dolgoztam itt, és azóta is Tyrone megyében egy kis faluban Sixmilecrossban lakom. Nehézgépkocsi-vezetőként (Dumper) dolgozom a falu határában lévő kőbányában, de ha szükséges, kotrógépezek vagy követ rakok autókra. Mikor augusztusban hazajöttem, beszélgettünk a gyerekekkel és akkor a vejem azt mondta, ő is megpróbálná ezt a dolgot. Elintézte a papírokat, és szeptemberben kijött velem. De mivel nagyon hiányzott a családjá, úgy döntöttek, hogy kijön a lányom, Klaudia és a kisfiuk, Norbika is. Lányom feladta pedagógusi állását, s mivel ő német nyelvet

tanul a főiskolán, itt meg kellett tanulnia az angolt. Mivel később a vejem kapott egy jobban fizető hegesztői munkát, ezért a család a tőlem 100 km-re fekvő Fermanagh megyébe költözött. Aztán Józsi fiam is kihozta a barátnőjét, akivel együtt dolgoztak egy vágóhídon. Mikor eldöntötték, hogy összeházasodnak, 2005-ben hazajöttünk, csaptunk egy jó kis lagzit, és újra folytatódtak a dolgozós hétköznapok. Rá egy évre a feleségem vett ki pár hónap fizetetlen szabadságot, és utánunk jött. Takarított a helyi iskolában, a munkahiva-

talban és ellátta a háztartást, de amikor megtudtuk, hogy Klaudiának ikrei lesznek, úgy döntött, hogy ott marad segíteni a gyerekek ellátásában. Közben Józsi fiaméknál is született egy kisfiú, így aztán a feleségem tervezett pár hónapjából 2 év lett. Mindeközben kijött Csilla lányom is a barátjával az angol nyelvtudását fejleszteni. Ő már beszélt valamilyen szinten angolul, ezért tolmácsnak is hívták, ha nem tudtak szót érteni a vendégmunkásokkal. Közben ők is dolgoztak. Ebben az időszakban a család valamennyi tagja kint volt, s ez nagyon jó érzéssel töltött el, mert közel voltunk egymáshoz.

Addig minden nagyon jól működött, amíg együtt lakott a család, mert a rezszi költségeket elosztottuk, és így mindenki jól járt. De aztán elkezdődött a visszavándorlás. Mivel a feleségem nyugdíj előtt áll, haza kellett jönnie, hogy folytassa a munkaviszonyát. Egy év után Csilla lányom a barátjával szintén hazatértek, mert a lányom főiskolára akart járni. 2008-ban Józsi fiam egészségügyi okok miatt hazajött a családdal, de nagyon úgy néz ki, hogy nem végleg. A kis Norbi már 4. osztályos, az ikerfiúk pedig már néhány órára oviba járnak. Klaudia tolmácsként és asszisztensként besegít az iskolában. Észak-Írországban az oktatás 16 éves korig ingyenes, de ekkor már túl vannak a középiskolán is, mivel

itt 5-11 éves korig járnak alapiskolába.

Az angol nyelvet úgy tanultam, hogy Csilla lányom és Józsi fiam felvették kazettára az angol szavakat, mondatokat és ezt hallgattam munka közben az autóvezetés mellett, hiszen úgysem volt kivel beszélgetnem, és ebből legalább ragadt rám valami. Most már meg tudom érteni magam, ha pedig komolyabb intéznivalóm van, akkor segítséget kérek a fiatalabbaktól. Állítom, hogy ebben a korban - ötven év felett már nehéz bármilyen nyelvet is tökéletesen megtanulni. Büszke vagyok arra, hogy a gyermekeim már mindnyájan jól elsajátították az angolt, mert bizony, aki beszéli a nyelvet, az jobban érvényesül.

Ezen a vidéken az autó olyan, mint nálunk a kerékpár, nagyon nehéz nélküle boldogulni. Ezzel járok munkába és bevásárolni a közeli városba, Omagh-ba. Míg kint volt a család, sokat jártunk kirándulni, bejártuk a környéket, Fermanagh megyében nagyon sok szép tó van. Kimentünk az óceánhoz is. Ami nagyon nagy élmény volt mindannyiunk számára, az a Giant's Causeway „az óriás útja”, ami egy nagy szimmetrikus kőszloprengeteg. Úgy néz ki, mintha egy láthatatlan kéz mértani pontossággal hatszögletűre faragta volna a kőeket, és azután egymásra rakta volna őket 12 méter magasan, mint egy legót. Szinte hihetetlen, hogy ez a természet műve. Valami csodálatos! Az óceán északi és nyugati része nem alkalmas fürdésre, itt mindig nagyon hideg szél fúj. A víz is jéghideg, ezért nem is próbálkoztunk.

Mikor egyedül maradtam, béreltem egy egyszobás lakást, de a pénztárcámat még ez is megviseli, mert a font értéke csökkent az euro bevezetésével, így a vendégmunkások helyzete is nagyon megromlott. A bérek 10-15%-kal csökkentek, kevesebb lett a bevételünk, viszont a rezsit továbbra is fizetni kell. Bár a víz és a szemét ingyenes, a lakásért 50 fontot kell fizetni hetente. A fűtés itt olajjal működik.

Ferenc és felesége az „óriás útja” kőoszlopok előtt

tanult a főiskolán, itt meg kellett tanulnia az angolt. Mivel később a vejem kapott egy jobban fizető hegesztői munkát, ezért a család a tőlem 100 km-re fekvő Fermanagh megyébe költözött. Aztán Józsi fiam is kihozta a barátnőjét, akivel együtt dolgoztak egy vágóhídon. Mikor eldöntötték, hogy összeházasodnak, 2005-ben hazajöttünk, csaptunk egy jó kis lagzit, és újra folytatódtak a dolgozós hétköznapok. Rá egy évre a feleségem vett ki pár hónap fizetetlen szabadságot, és utánunk jött. Takarított a helyi iskolában, a munkahiva-

Észak-Írország az Egyesült Királyság része

dik, minden háznál van egy tartály, amit feltöltenek. Tartálykocsi hordja a fűtőolajat ha kell, éjjel is, ha bejelentik. Sajnos, itt hosszan tart a fűtési szezon, mert még sokszor nyáron is be kell fűteni, mivel nagyon esős az éghajlat, és ezáltal igencsak lehűl a levegő hőmérséklete.

Nagyon érdekes volt számomra a villanyáram-szolgá-

el a nemzetközi autójogosítványomat. Az is tetszik ebben az országban, ahogy a szennyvíz elvezetése meg van oldva, pedig nagy távolságokról beszélhetünk, mert ahogy a nagyobb településekről, úgy a farmokról is elvezetik a szennyvizet. Vízisztítók vannak és nagyon sokat adnak az ökológiára, a természet megőrzésére.

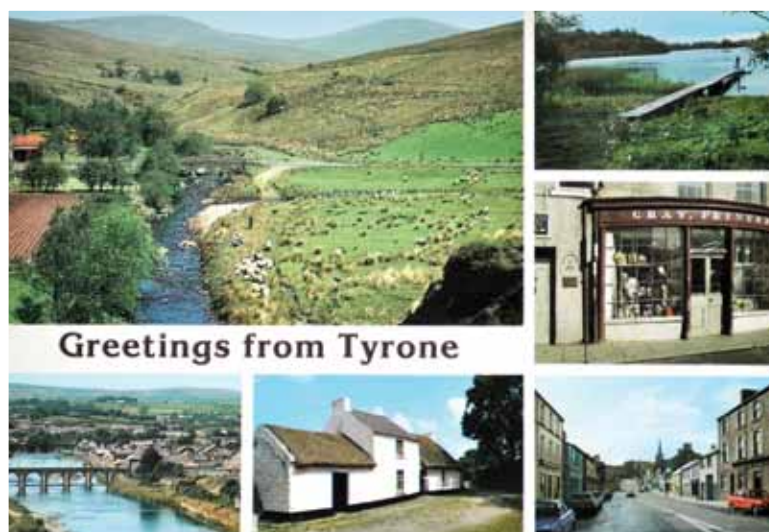
Amikor kikerültem, nagyon szokatlan volt az ottani pénz, mert akkor még nálunk szlovák koronával fizettünk. Az íreknek is van külön fizetőeszközük (font sterling), amit az ír bankok adnak ki, de ezt a pénzt csak Észak-Ír-

hazajönnék, de mivel betöltöttem az 57. életévemet, úgy gondoltam, hogy még azt a 3 nehéz évet valahogyan leküzdöm.

Az itt élő emberek nagyon szorgalmasak, jókedvűek és barátságosak, mindenkinek előre köszönnek. A család és a rokonság nagyon összetartó és segítőkész. Aki teheti, vesz magának néhány hektáros legelőt, ahol különböző háziállatokat tart. Lépten-nyomon családi farmokkal találkozunk, ahol szarvasmarha-, birka- és lótenyésztéssel foglalkoznak. Sok a tyúkfarm is. Rengeteg a legelő, a mező. Gabonát itt nem vetnek, mert nem kedvez az időjárás. Mivel sokat esik az eső, ezért gyönyö-

például azért tiltakoztak, mert a jelenlegi 65 évest korról 67-re akarják felemelni a nyugdíjkorhatárt. Bölcsővel és koporsóval jelezték, hogyan látják a helyzetet.

Vasárnaponként én is eljárrok templomba. Ott találkozom ismerősökkel, akikkel elbeszélgetünk egy kicsit. Az esti szórakozásom az, hogy nézem a tévét. Otthonról hoztam egy ismert szatellit adót, s ez által követhetem a magyar és szlovák eseményeket. Mivel nagyon sok tardoskeddi dolgozik ebben a megyében, néha napján összejövünk, és aki éppen otthon volt, elmondja a legfrissebb híreket. Észak-Írországban a tardoskeddieken kívül sokan dol-

Greetings from Tyrone

Ferenc most Tyrone megyében él

tatás. Ez úgy működik, mint a telefon feltöltése. Bárhol meg lehet vásárolni a kártyát, és annak a számát be kell pötyögtetni a villanyórába. Észak-Írországban nem járnak leolvasni a villanyórát, mint nálunk, de ha nincs feltöltve, akkor itt is nagyon gyorsan kikapcsolják az áramot. Ezenkívül még ami különösen tetszett, az az ügyintézés. Bármilyen hivatalos ügyet, gyorsan, zökkenőmentesen el lehet intézni a postán keresztül, nem kell napokat a hivatalban sorban állni. A postán mindenféle nyomtatvány, kérvény megtalálható. Például én is így intéztem

országban fogadják el, és csak is itt váltják át más pénznemre. Ha valaki hivatalosan be van jelentve a munkáltatójánál, akkor kap egy nemzetközi adókártyát, ami ingyenes orvosi ellátásra jogosítja. A munkaidő itt is 8,5 óra, szombaton nem kötelező dolgozni, ezt már túlórában fizetik. Hetente kapunk fizetést és egy évre kétszer két hét szabadság jár. Ezért én a tardoskeddi búcsúra és karácsonykor jövök haza. Ebben a kőbányában, ahol dolgozom 8-an voltunk, mint vendégmunkások, de mára már egyedül maradtam a legidősebb. Ha fiatalabb volnék,

utak mentén tavasszal messziről virítanak a sárga nárciszok.

Az emberek vasárnap templomba járnak és utána jöhet a szórakozás, igazi ír zene mellett a híres ír kocsmákban - pubokban. Megjegyzem, hogy a katolikus írek és a protestáns angolok között még mindig nagy vallási ellentétek dúlnak. Népviseletbe öltözve felvonulásokat szerveznek, ezzel akarják érvényesíteni nézeteiket. Azonban nemcsak vallási felvonulások vannak, hanem sokszor kivonulnak az utcákra a civil szférában dolgozó emberek is, hogy érvényesítsék jogait. Legutóbb

A Giant's Causeway kőoszlopreneteg

rű zöld a természet.

Nagyon szép hegyes-dombos a táj, az út szélén és mindenhol virág. A zöld legelőket virágos bokrokkal kerítik el egymástól, a farmokhoz bevezető

goznak az érsekújvári járásból, többnyire magyarok. Kevés szlovákkal találkozni itt, lengyel annál több van.

Zárszóként azt üzenem a Tardoskeddi Hírmondó kedves Olvasóinak, hogy engedjék el gyermekeik kezét, ha el szeretnének utazni más országba, mert csak így válhatnak önállóvá. Engedjék, hogy világot lássanak, tanuljanak nyelveket, és ismerjenek meg más népet, nemzetet, mert én 51 évesen vágtam bele, és minden nehézség ellenére azt mondhatom, hogy jól tettem."

Köszönöm hogy megosztottad élményeidet az Olvasókkal. Munkához további jó egészséget, kitartást kívánok, hogy utána élvezhesd a jól megérdemelt nyugdíjat, és álmaidban sokszor visszatérj Észak-Írországra.

Puskás Mária

VISSZAEMLEKEZÉS A TARDOSKEDDI TÁNCCSOPORT INDULÁSÁRA ÉS ELSŐ ÉVEIRE

1954 szeptember 1-jén léptem be fiatal tanítónőként a tardoskeddi alapisiskolába és természetesen a Csemadokba is, ahol Édesapám akkor már a vezetőségben tevékenykedett. Előtte a komáromi gimnázium tanulójaként az ott nagy sikerrel működő tánccsoportnak voltam tagja, szólistája. Valójában ott találkoztam első alkalommal nemcsak a néptáncokkal, hanem az igazi élő népművészettel is, ami mondanom sem kell, mennyire megfogott. A tánccsoport vezetője Tomaschek Mária tanárnő a táncospárommal együtt elvitt bennünket Martosra, hogy ott tanuljuk meg az idős martosiaktól az ő táncaikat, jellegzetes mozgásukat, énekeiket, amit mi azután a tánccsoport tagjaival betanítottunk.

A martosi, az issai lakodalmas, a kelet-szlovákiai csusszantós, az üveges tánc, mind óriási élményként élt bennem, így szinte természetes volt, hogy első munkahelyemen is folytassam ezt a tevékenységet. Megszerveztük a tánccsoportot, és csakúgy mint Komáromban, illetve Martoson, az idősek körében kezdtem érdeklődni a tardoskeddi hagyományok iránt. Roztocsil Antalné Csergős Bözsi néni Csemadok-tagként sokat segített a hagyományok meg-

ismerése terén, és elhatároztuk, hogy színpadra állítjuk a tardoskeddi fonót. Bözsi néni mint a fonóházak háziasszonya, 8 lány,

Később ugyancsak a tardoskeddi hagyományokat kutatva jutottunk el a vászkatánc, verbunk, szinalázás szokásához, amit szintén

De a hivatásosok is, pl. az Ifjú Szívek és a Szóttas is színpadra állította a váskatáncot, és az Ifjú Szívek még a gömöri hagyományokra épített Ördöglagzinkat is, amit egy az egyben vettek át meg sem említve, hogy a tardoskeddi tánccsoport műsoráról van szó.

Már az induláskor is nagy gondot fordítottunk a csoport színpadi megjelenésére. Felkutattuk a hagyományos táncba járó ruhák emlékeit, s ez szerint varrattunk karton ruhákat, amelyeket erősen kikeményítve „nyersben” vasaltuk, és sodrófa segítségével igazítottuk ráncokba, ahogy

valamikor szokásban volt. Megjegyzem, mindezt mindenki maga végezte, természetesen a szülők, nagyszülők irányításával. Később a Csemadok Országos Bizottsága anyagi segítségével, s az ő felkérésükre Bocsek Zsuzsa az Ifjú Szívek kosztümtervezője csoportunk számára is készített viselettervet, és vállalta az anyagok kiválogatását és megvarratását is. A szoknyák, kacsik, vastagselyemből készültek, alábélelve, testhez szabva, a színben hozzáillő kötényekkel. Ehhez már csizmákat is tudtunk csináltatni, ekkor már valóban szépen felöltözve jelentünk meg a színpadon. De ekkor már

A csoport tagjai valóban nagyon szerettek próbákra, fellépésekre járni

ugyannyi fiú, és az iskola akkori igazgatója Simonyi Lajos, mint a fonók jellegzetes alakoskodója, a „zsupkéve” is megjelent a játékban. A fonóban ugyan nem a tánc dominált, de a szokás bemutatása mellett sok szép régi tardoskeddi népdalt tudtunk bemutatni, mint pl. Nincs a fűfának gyüke, nincs a Lucának szeme...

1956-ban ezzel a műsorunkkal eljutottunk a Csemadok Országos Bizottsága által szervezett első Országos Népművészeti Fesztiválra Losoncra, ahol nagy sikert arattunk, s az akkori sajtó nagyon elismerően nyilatkozott a csoportról.

színpadra állítottunk. Ekkor figyelt fel ránk a szakma, és jöttek el a Szlovák Tudományos Akadémia néptáncutatói Tóth István vezetésével és irányításával filmszalagra rögzíteni az idős jó táncosok táncait. Később pozsonyi stúdiójukban megismételték a felvételeket. Ekkor még ott volt Tóth Mihályné Róza néni is, aki úgy repült táncával, akár egy madár. A nála fiatalabbak táncát később Dr. Martin György és Borbély Jolán néptáncutatók irányításával is filmszalagra rögzítettük.

A szlovákiai magyar néptáncmozgalom sok éven át élt és él még ma is a tardoskeddi táncokból.

indultunk, általában Rozsnyó környékén volt a szállás, majd reggel a korai órákban utaztunk tovább Kassára, és ott két napon keresztül a tűző napon tanultuk a táncokat. Estefelé vissza, éjszaka érkeztünk meg, de senki nem panaszkodott fáradtságra. Egy hétfőig voltunk Prágában. A fellépés is, de maga a város hangu-

Később műsoros esteket is szerveztünk. Énekszámokkal, jelenetekkel szórakoztattuk a közönséget, de a színdarabokban való szerepléseket is elvállaltuk. Pl. Bródy Sándor Tanítónőjében, a Párizsi vendégben stb.

Nekem mint tanítónőnek nagy segítséget jelentett, hogy az iskola igazgatója Simonyi Lajos, és helyettese Lami Vince is támogatta a Csemadokban végzett munkámat. Természetesen sokat dolgoztam az iskolai műsorok szervezésében is. Minden jelentősebb ünnepre műsort tanítottam be az osztályommal, sőt más osztályok

műsorainak összeállításába is besegítettem. Gyermekektánc-csoportommal szintén eljutottunk a Csemadok II. Országos Népművészeti Fesztiváljára, amelyet akkor Érsekújvárbán rendeztek meg. A Kiszéktáncossal nagyon nagy sikert arattunk.

A tardoskeddi alapszervezetben töltött hét és fél évem alatt nagyon sok szép élményben volt részem. Valóban eljuttattuk a falu jó hírét az egész országba. A filmfelvételekkel pedig még a határokon túlra is.

Méryné Tóth Margit

az ország élvonalbeli csoportjai közé tartoztunk.

Nagyon sok jelentős rendezvényen szerepeltünk. Nemcsak a Csemadok országos fesztiváljain, de eljutottunk Východnára, a ma is legjelentősebb szlovák folklórfesztiválra, ahol Pepes Sándor zenei kíséretével nagyon nagy sikert arattunk. De meghívtak a csehországi igen jelentős Strážnicei Fesztiválra és az ukránok országos rendezvényére is. Csoportunk sehol sem hozott szégyent falunkra. Kisebb fellépéseken a tardoskeddi Ali zenekara kísért, velük is sokat szerepeltünk.

Az első Spartakiádán néptánc összeállítás is szerepelt, mégpedig az egész ország táncagyományaira építve. Bennünket is meghívtak, s az érsekújvári táncscsoporttal együtt a kelet szlovákiai táncokhoz osztottak be, mivel ez állt legközelebb a magyar néptáncokhoz. Ez viszont azt jelentette, hogy kéthetente utaztunk Kassára, ahol az összp próbák folytak. Pénteken késő délután

lata a sok fiataltól elragadó volt. Mindenki számára felejthetetlen élmény.

Itt említeném meg, hogy a csoport tagjai milyen szeretettel és megértéssel jártak el a próbákra. Soha senki nem maradt el, ha csak valami nagyon fontos intéznivalója nem volt. Megesett, hogy a megszokott próba idején az iskolában szülői értekezlet volt, ezért üzentem mindenkinek, hogy a próba elmarad. Amikor kijöttem az osztályomból a szülői értekezlet után, megdöbbenve látom, hogy majdnem mindenki ott áll a folyosón. Kissé félénken kérdeztem, hogy talán nem kapták meg üzenetemet, mire Balogh Tonika azt válaszolta: „De igen, viszont mi annyira szeretünk ide járni, hogy így is eljöttünk.” Bevallom, hogy nekem ez nagyon jól esett.

Valóban nagyon szerettek a próbákra, fellépésekre járni. Soha senki nem ment el haraggal a csoportból, és mindig jöttek újak is. Működésünk ideje alatt nem egy házasság jött létre a csoport tagjai között.

JÖVŐRE ÜNNEPEL A HELYI CSEMADOK

A Csemadok tardoskeddi alapszervezete 1951. február 4-én alakult. A jelenlegi vezetőség szeretne méltóképpen megemlékezni a 60. évfordulóról, ez alkalomból egy emlékkönyv kiadását tervezzük.

Több éve minden lehetséges fórumon hirdetjük – itt a Tardoskeddi Hírmondó hasábjain is közzétettük felhívásunkat, - hogy gyűjtjük az idősebb tagok visszaemlékezéseit és a régi fotókat, újságkiadásokat. Szeretnénk, ha a kiadvány az elmúlt 60 év valamennyi fontosabb eseményét tartalmazná. Sikeresen pályáztunk a Szülőföld Alapnál A magyar kultúra jeles évfordulóinak megünneplését célzó emlékjelhalgató kategóriában, így a nyomdaköltségek egy részét ebből tudjuk fedezni.

A vezetőség a jeles jubileum alkalmából jelenleg is aktív tagjait a tervezett emlékkönyvvel fogja februárban megajándékozni. Ízelítőül belőle Méry Margit írását közöljük, sokkal többet az Érsekújvár és Vidékében olvashatnak a www.watson.sk honlapon.

Benkő Tímea

„MEGÖREGEDNI NEM MŰVÉSZET - ANNÁL INKÁBB AZT ELVISELNI“

Az öregség nem az elmúlást jelenti, hiszen az ember tapasztalata, bölcsessége időskorban teljeseedik ki. Ezt az állapotot, az október hónap szépsége fejezi ki a legjobban. Többek között ezért is október az Idősek iránti tisztelet hónapja, amelyről községünk október

sok mindent átéltek életük során, jót és rosszat egyaránt, van mire visszaemlékezniük. De, ami a lényeg, valamenyüiknek van családja, hozzátartozója, akikre most, idős korukra számíthatnak. Hozzátette, hogy az élet egyik legszebb jele, ha az idős embert

A 80. életévüket betöltő jubilánsok

16-án immár sokadszor emlékezett meg a helyi nyugdíjasklub által szervezett ünnepélyen. A kedves, családias rendezvényre ezúttal új helyszínen, a nemrég átadott faluház nagytermében került sor. A 70. és 80. életévüket 2010-ben betöltő jubilánsok szép számban jelentek meg, hogy egy kicsit kikapcsolódjanak, szórakozzanak. 90 éves lakosaink közül senki sem volt jelen. Tekintettel az életkorukra ez már bizonyára megerősítő lett volna a számukra, de róluk sem feledkeztek meg az ünnepélyen, őket is köszöntötték. A műsorról a helyi Rozmaring énekkar gondoskodott szlovák és magyar dalokkal, de vendég fellépőként itt voltak a tatabánya-bánhidai nyugdíjasklub tagjai is, akik zenés, vidám programot hoztak el Tardoskeddre. A jelenlévő ünnepeltek PaedDr. Juhász György, polgármester köszöntötte, aki megemléktette, hogy a most 70 és 80 évesek bizony

élete alkonyán szerető gyermekek, unokák, ismerősök veszik körül.

A kultúrműsort követően a jubilálók egy szál virágot és ajándéktárgyat - gyümölcstálat kaptak az önkormányzattól. Ezután közös fényképezkedés, vacsora és dalolás, táncolás vette kezdetét.

Idős jubilánsainknak gratulálunk, sok erőt, egészséget kívánunk, hogy még sokáig élvezhessék családjuk szeretetét!

B.Sz

A tatabánya-bánhidai nyugdíjasklub kórusa

A ROZMARING ÉNEKKAR FELLÉPÉSEI ÉS MŰKÖDÉSE 2010-BEN

Január 30. - Teadélután

Április 30. - Anyák napja

Május 1. - Majális

Július 10. - Környe Sör-fesztivál

Július 24. - Andódi falunapok

Augusztus 21. - Tardoskeddi búcsú

Október 16. - Tardoskeddi jubilánsok ünnepi műsora, amelyre meghívtuk tatabányabánhidai barátainkat, akik színes programmal kedveskedtek ünnepeltjeinknek.

MOST-HÍD párt helyi klubjának kampányülésén.

Ezenkívül szeretném még megemlíteni, hogy július 7-én egy napos kirándulást szerveztünk a **komáromi gyógyfürdő**-be, ahonnan kipihenve, felfrissülve jöttünk vissza.

Ezúton szeretném megköszönni fáradtságos munkájukat az énekkar azon tagjainak, akik egészségügyi okok miatt úgy döntöttek, hogy kilépnek az énekkarból, és átadják helyüket a fiatalabb generációnak. Sok éven át kivették részüket

Október 20. - Szákszendi ünnepély az Idősek hónapja alkalmából, ahol vidám műsorral szórakoztattuk az ottani nyugdíjasokat.

November 13. - fellépés a

a közös munkából, ezért köszönöm **Szabó Máriának (Valériának), Mikóczy Magdolnának, Mészáros Annának, Psenák Irénnek és Psenák Bélának** a hosszú, kitartó fáradtságos munkájukat. Kívánok mindnyájuknak jó erőt, egészséget és nyugodt, kiegyensúlyozott éveket.

Amit még fontosnak tartok megjegyezni az az, hogy a Rozmaring énekkar és néhány nyugdíjasklub tagunk szeptember 23-án megelőzve az idősek hónapját meghívást kapott Csanda Józseftől és Csanda Pétertől az érsekújvári Coopservis társulajdonosaitól, hogy látogassunk el cégükbe. Nagyon szívélyesen fogadtak

bennünket, ahol egy jó ebéd mellett elbeszélgettünk, és betekintést nyertünk a vállalat munkájába. Körbevezettek bennünket a cégben, s közben megtudtuk, hogy jövő év februárjában ünneplik megalakulásuk 20. évfordulóját.

Csanda József 1991-ben hat alkalmazottal Tardoskedden megalapította magánvállalkozását „Coopservis” néven, ahol háztartási hűtőszekrények és elektromos háztartási gépek javítását végezték. Egy évvel később átköltöztek Érsekújvárra és azóta fokozatosan bővül a cég. Áttértek a nagy üzletközpontok hűtőberendezéseinek szerelésére. A Coop Jednota élelmiszerüzleteivel kezdték, és ma már a Tesco üzletláncot is ők szerelik és javítják. Jelenleg több mint 120 alkalmazottjuk van, ennek több mint a fele tardoskeddi lakos. Ha módjukban áll, akkor a szállítási munkákat is tardoskeddi fuvarozókkal végeztetik. A céget állandóan bővítik, az idén is két nagy műhely építettek és jövő évre is tervben van egy újabb műhely felépítése. Egész Európában vannak összeköttetések, szerződéseik, pl. Magyarországgal, Törökországgal, Nagy Britanniával. Néhány évvel ezelőtt újabb vállalkozásba kezdtek, az óvodák, iskolák, nagyüzemek konyháinak korszerű berendezéseit készítik. Ezek a konyhák már modern, rozsdamentes gépekkel vannak felszerelve, és nemcsak szépek, de tartósak is, könnyű a karbantartásuk és megkönynyítik a dolgozók munkáját. A vállalat mindig újabb és újabb célok felé törekedik. Mottójuk: „Energiaakarékos, minőségi anyagokból modern technológiával hiba nélkül dolgozni.”

Ezúton szeretném megköszönni magam és a Rozmaring énekkar nevében, az élményekben gazdag napot, a szíves vendéglátást és a figyelmességet, ami nagyon jól esett mindannyiunknak. További jó egészséget és sok sikert kívánok a munkájukhoz!

Vanya Lajos

ELSŐ SZÍNHÁZI ÉLMÉNYEM

Engedje meg a kedves Olvasó, hogy időutazásra hívjam. Gondolatban 60 évvel pergetem vissza az időt, az 1950-51-es évekre, amikor még gyermek voltam. Negyedik osztályos tanulóként, az akkor induló magyar iskolába jártam.

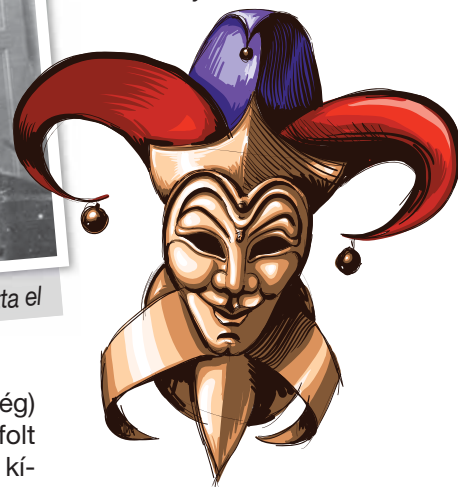
Zahrádka Lajos (középen) több színdarab főszerepét játszotta el

Talán a mai fiatalok el sem tudnák képzelni az életüket, rádió, tévé, videó, számítógép vagy internet nélkül. Nekünk, az akkori gyermekeknek csak a rádió jutott, mert ekkor más még nem létezett. Így tehát vasárnap délelőttként a „Csinbun cirkusz gyerekek” című adást hallgattuk. Itt ismerkedtünk meg Bukfenc, Emilke, Istállómester... szereplőkkel (igaz csak a hangjukkal), akik hetente újabb kalandokkal tették érdekessé a műsort. A falusi mozin kívül színházról, színdarabokról nem is álmodhattunk.

1951-ben a Csema-dok megalakulása után Tardoskedden is mozgo-

lódni kezdett egy kultúrára szomjas lelkes csapat, és színdarabot tanultak. Ez Fazekas Mihály Ludas Matyija volt. A főpróbát az iskola tanulói is megnézték. Nagy esemény volt ez nekünk. Az akkori Egyet-

Lúdas Matyi vissza!” Megdöbbenve, kíváncsian vártuk a folytatást. Az egyes felvonások között hosszú szünet volt, mert a színpadot és a színpalot át kellett alakítani erdős résszé. Itt egy vastag fához kötözve verte meg Matyi először Döbrögi földesurat. Mi, gyerekek ezen úgy fellelkesültünk, hogy hangosan számtoltuk az ütések és tapsolva kiabáltuk: „Éljen, Ludas Matyi!”

ben (későbbi mozhelyiség) volt az előadás. A zsúfolt gyereksereg zajongva, kíváncsian várta a műsort. A három csengetés után szétnyílt a függöny, és a színpadon a kulisszák segítségével egy falusi vásár jelent meg előttünk. („Olyan, mint a búcsú!” – sugdoltunk.). S ekkor fiatalon, mezítláb, paraszti ruhába öltözve megjelent a főszereplő Ludas Matyi. Rögtön ráismertünk iskolatársunk apjára, Zahrádka Lajos bácsira. Tőle vették el libáit, és deresre húzták. Döbrögi földesúr ötvenet veretett rá. Matyi szavait jól megjegyeztük. Ezt kiáltotta: „Azért csak rója fel a kapufélfájára, hogy el ne felejtse, háromszor fizeti ezt kenden

A szünetben sem maradtunk a helyünkön, az iskola udvarán leselkedtünk a szereplőkre. Döbrögit, akit háromszor vert meg Matyi, Batyka Károly bácsi játszotta. Az ő alakítása úgy a szívemhez nőtt, hogy még ötven-hatvan év múlva is, akár filmen, akár színpadon látom Ludas Matyi történetét, nekem csak Ő marad az igazi Döbrögi.

Napokig tárgyaltuk az iskolában a színdarabot. Ez a nap színházat varázsol elénk. Számomra egy életre szóló élmény marad. Ma is szívesen emlékezem rá. **Kollár Mária**

Kik jártak napszámba? Mindenki, akinek nem volt elég földje a megélhetéshez. A módos nagygazdák béreseket tartottak, azok látták el az állatokat, művelték a földet: szántottak, vetettek, arattak stb. Ha nagyon sok volt a föld, aratáskor felfogadtak aratókat: néhány kaszást és ugyanannyi marokszedőt. A közepesen módos gazdák ők maguk, és a családtagjaik végezték el a munkát a földjeiken és az állatok körül. A kisebb földterülettel rendelkezők a gazdaságon kívül is vállaltak munkát. Pl. Balogh nagyapám vasutas volt, Borbély nagyapám kisbíró. A családtagjaik is dolgoztak otthon és máshol is. A lányok szolgálni mentek a módosabb házakhoz a faluban, vagy Újvárrban, esetleg más városban. Illetve varni tanultak és varrónők lettek. A fiúk mesterséget tanultak, vagy felsőbb iskolába mentek. A földnélküliek, vagy kisérdőiek béresnek, szolganak szegődtek, vagy napszámosok lettek. Napszámba jártak a környékbeli uradalmakra, majorkokra. Cukorrépát egyeltek (ritkítottak), kapáltak, arattak, ősszel kukoricát törtek, fosztottak, répát ástak, stb.

A napszám tavasztól őszig tartott. Reggel 6-7 órára mentek, gyalog tették meg az 5-8 km-es utat kapával a vállukon, délután 4-5 óráig dolgoztak, és úgyszintén gyalog jöttek haza. Ősszel sötétben oda is, vissza is. A hónap végén a ledolgozott napok száma szerint kapták a bért. Tavasztól őszig. Télen nem volt napszám, nem volt pénz sem. Úgy kellett beosztani a nyári keresetet, hogy jusson a téli hónapokra és kitartsa tavaszig. Ez nem volt könnyű. Alig várták a tavaszt és vele az üzenetet, hogy ismét mehetnek napszámba, ismét lesz munka, lesz kereset. A gyerekekre nem kaptak családi pótlékot és a napszámosok nyugdíjat sem. Szegény világ volt az.

Akik a dohányosoknál dolgoztak, azoknak általában ka-

rácsonyig volt munkájuk, mert a nyáron és ősszel leszedett (letört) dohányleveleket, amelyeket a dohányszárítóknál lazán felakasztva szárítottak, késő ősszel, tél elején kellett simítani és úgy szállították a dohánygyárba.

pedig úgy, hogy a barátnőim megtudták: a feketeparti gazdaságba vesznek fel a nyárra 12 éves gyerekeket is. Így Száraz Irén barátnőmmel a szünidő első napján, reggel 6 órára a Kőhídhöz mentünk. Ott gyülekeztek a feketeparti napszámo-

Antal bácsi vett számba, elkísért a cukorrépa táblához, beállított a sorokba és mondta: a répát körül kell kapálni, kettőt egymás mellett ne hagyjunk, a gyomokat, a legkisebbeket is ki kell vágni, vagy kézzel kitépni, úgy, hogy utánunk a sor tiszt-

A NAPSZÁM ÉS A NAPSZÁMOSOK

Napszám. Manapság ritkán halljuk ezt a szót, de régen, 60-80 évvel ezelőtt, vagy még régebben, közismert volt Tardoskedden. Mit is jelentett pontosan? A napok, mármint a ledolgozott napok számát. Akik napszámba jártak, napszámosok voltak, és a ledolgozott napok száma szerint kapták a bért, vagyis a fizetést.

A háború után a napszám, mint munkalehetőség kibővült. Az uradalmak elgyomosodott földjeinek sok-sok dolgos kézre volt szüksége. Ment is minden-

sok, kb. 20 lány. Vittünk kapát és egy szatyorban 1 üveg teát és két karaj zsíros kenyeret. Voltunk ott többen is az osztályunkból. Pl. Balogh Macu,

ta maradjon, csak a bekapált répák sorakozzanak. „Aki nem így fog dógozni, az mehet haza – gyalog!” – tette még hozzá. A munka nem volt könnyű, de nagyon igyekeztünk, nehogy hazakergessen bennünket. A répában egy hétig voltunk, a tábla bezzeg szép lett és nekünk hat ledolgozott napunk volt. Jaj, de örültünk!

Azután reggelenként a kertészetbe mentünk és a felnőtt lányok (nálunk 6-8 évvel idősebbek) irányításával paradicsomot szedtünk. A tele kannákat kivittük az útra, beleöntöttük az ott sorakozó faládákba. Azokat két lány megmérte (20 kg), majd felrakták a traktor vlecskájára és az elvitte. Szedtünk uborkát, paprikát is. Reggel 7-től délután 4-ig dolgoztunk. Délben egy óra ebédszünet volt. Olyankor egy fészkerben ültünk le a ládákra, vagy a földre és ebédeltünk, beszélgettünk. A lányok felügyeltek ránk, iskolásokra. Ha kellett, segítettek. Csúnya szavakat soha nem hallottunk tőlük. Megkedveltük őket: Farkas Vikit, a Major lányokat: Margitot, Böskét, Szikora Terit, Vas Juliskát, Mézős Valit és a többieket.

Napszámosok a szövetkezet kertészetében 1952-ben

ki, aki mehetett. Ha munka volt, akkor pénz is volt. Igaz, a munka sok volt, a pénz kevesebb. De volt! És az volt a fontos. A tardoskeddiek mindig szorgalmas, ügyes, kitartó emberek voltak. És szerények. Annyi volt elég, amennyiük éppen volt. Addig takaróztak, ameddig a takarójuk ért.

Én a napszám fogalmát 12 évesen értettem meg. Akkor kezdtem napszámba járni. Még-

Tóth Vali és mások. Megjött a traktor, felmagasított pótkocsival. Lenyitották a vlecska hátulját, felszálltak előbb a lányok, majd mi, a „kisnapszámosok” is vagy 15-en. A traktor nagy pőfögéssel elindult Jattó felé, majd még azon túl kb. 3 km-re, Fekete Parton, a major udvarán állt meg.

Leszálltunk. A felnőttek elindultak a megszokott munkahelyükre, minket pedig Václav

Munka után mentünk a major udvarába. Felszálltunk a traktorvlecskára és indultunk haza, boldogan, hogy ismét egyel több lett a ledolgozott napjaink száma. Mi, gyerekek, ültünk a vlecska talaján, a lányok álltak, és egész úton énekeltek. Sok szép dalt megtanultunk tőlük:

„Ha kimegyek sétálni a Kiskanális partjára...”

„Kárpátokból jön egy vonat...”

„Mához egy hétre már nem leszek itt...”

„Jaj, de szépen esik az eső...”

Az esőt nem szerettük, mert előfordult, hogy az eső miatt nem dolgozhattunk, a traktoristának pedig másfelé volt dolga, és mi az esőben gyalog jöttünk haza. Volt olyan is, hogy a traktor elromlott és akkor is gyalogolhattunk. 8 km nem kevés, de azért másnap reggel 6-kor ismét a Kőhídnál voltunk. Ki nem hagytunk volna egyetlen napot sem. Akkor a munkahét hétfőtől szombatig tartott egész nap. De nem bántuk. Augusztus utolsó héteig jártunk napszámba. A ledolgozott napok után járó bérünket Václav Antal bácsi fizette ki. Jaj, de örültünk a pénznek! Hát hogyan! Hiszen kikerestük a búcsúi ruhánk árát és még maradt másra is. A napszámnak nevelő hatása is volt. Megtanultunk dolgozni, szót fogadni, alkalmazkodni a közösséghez. Sokkal magabiztosabbak lettünk.

A következő nyáron már mint „tapasztalt”, megbízható napszámosok mentünk a szünidő kezdetén a helyi szövetkezetbe. Jó kis csoport alakult ki ott is, jórészt az osztályunkból. Ott volt Balogh Macu, Vanya Márti, Bogyó Vali, Szabó Irci, Bogdány Margit, Vanya Vali, a Gül lányok és mások is. Mindig ott dolgoztunk, ahol kellett, de főleg kapáltunk. A földtáblák gyomosak voltak. Csoportunk a következő nyáron már a szö-

vetkezet kertészetében dolgozott. Hruska Bözsi irányított bennünket. Paradicsomot, paprikát, sőt, görögdinnyét is szedtünk. A fő kertész tisztét Vanya Frigyes bácsi látta el: „*Lánkák, rendes munkát végezzetek! Panaszt rátok sehung ne halljak!*” Segítettünk az aratásban is, szedtünk és tisztítottunk hagy-

sofőrök lettek, vagy elmentek valamelyik építkezésre, üzemekbe dolgozni. A lányok – ha nem tanultak tovább – az alapskola befejezése után napszámba jártak. Amikor beindultak az úvjári üzemek, az Elektrosvit, dohánygyár, tejgyár, konzervgyár, húsüzem a lányok, sőt az asszonyok is sokan oda jártak dolgozni vonattal. Arra a mun-

sok minden mást is adott. Beleszoktunk a (nem mindig könnyű) munkába. Megtanultuk elvégezni, befejezni a munkát, akkor is, ha fárasztó és igényes volt. Megtanultunk szót fogadni a felnőtteknek, eltanulni tőlük a pontosságot, rendszereteket, emberséget. Azok a nyári napszámok akkor főleg a pénzkeresés örömeit jelentették, önbizalmat adtak, meg azt a jó

A kertészetben dolgozó csoport. Balról: Bogdány Margit, Vanya Vali, Vanya Márti, Borbély Magdi, Balogh Macu, Bogyó Vali, Szabóné (Csingi) Rózsi, Szabó Irci. Háttérben Juhász Ferenc, bal szélén Kele Imre (az öntöző-berendezés kezelője), elől Hruska Bözsi és Salamon Laci bácsi, a szövetkezet akkori elnöke

mát és fohagymát is. A szövetkezetben is számoltuk a napokat, az is napszám volt, de ott már munkaegységekben számolták el a fizetésünket, amit az irodában, a kisablaknál vettünk fel. Megint hasznosan telt a szünidő. Akkor még nem voltak nyári táborok, üdülések. De nekünk nem is hiányoztak. Jó volt a közösségben. Megtanultunk viselkedni, helytállni a munkában.

A napszámba járás közösségünkben még az 1960-as évek közepéig folytatódott. Évekig a pénzkeresés jól bevált módja volt a lányok, asszonyok számára. A fiatal férfiak bevonultak katonának, utána traktoristák,

kára nem mondták, hogy napszám, pedig naponta utaztak, de ott már a ledolgozott órák száma szerint kapták a fizetést. És volt fizetett szabadság, anyasági szabadság is. De a kiinduló pont a napszám volt. Ott szoktak bele a munkába, ott szokták meg a közösséget.

Én mindig jó érzéssel gondolok a napszáma. Nekem sokat adott. Sok embert megismertem, sok mindent megtanultam ott. A napszám a felnőtteknek munkát, keresetet, megélhetést jelentett. Nekünk, gyerekeknek, akik a nyári szünidő két hónapján voltunk napszámosok a kereseten kívül

érzést, hogy fontos, amit csinálunk. Sok év elteltével tudom, hogy sokkal-sokkal többel gazdagítottak. Milyen sok értékes embert ismertem meg a napszám által! Felsorolni sok lenne, de valahol a szívem mélyén őrzöm az emlékeket. Azokét is, akik már nincsenek közöttünk. Tisztelettel, megbecsüléssel gondolok mindegyikükre, hiszen az embert munka közben lehet a legjobban megismerni. A napszám munka volt és a munka megedz, kitartóbbá, jobbá tesz – nemesít. Bárcsak most is lenne belőle elég és jutna mindenkinek!

Csomó Magda

ZÁRDA

a Római Katolikus Leányiskola

Szemerényi Károly egykori
tardoskeddi plébános,
később esztergomi kanonok

Előző számunkban megemlékeztünk a 100 éve épült fiúiskola múltjáról, rendeltetéséről. Méltatlan lenne, ha a vele szemben álló másik, még régebbi épületről, a leányiskoláról nem tennénk említést, hiszen már 125 éve fontos szerepet vállalt a tardoskeddi leánynevelés terén. Mint ahogy a neve is mondja (a há-

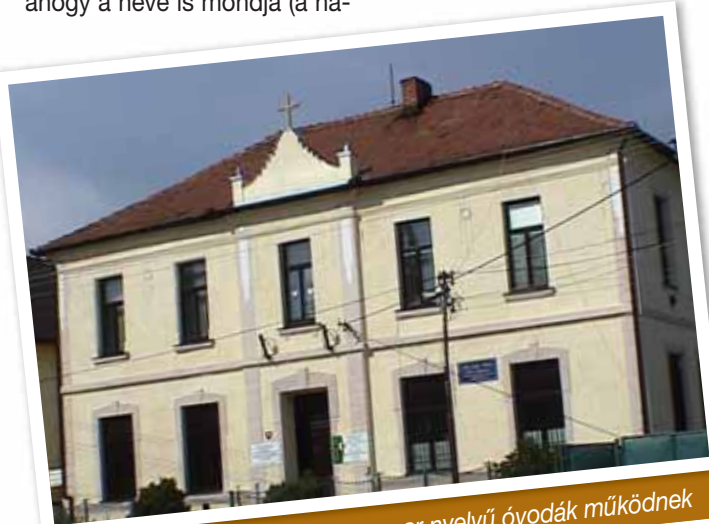
a falu közepén telket vásárolt az építendő iskola részére, és 10 000 forintnyi alapítványt nyitott az Isteni megváltás lányairól elnevezett szerzetes apácák fenntartására.

Az iskola ünnepélyes alapköltételét Fábián József érsekújvári plébános végezte 1885. április 19-én.

Még ebben az évben október 27-én volt az iskolaavató-házzszentelés, és november 3-án elkezdődött a tanítás. Az iskolát zárdaiskolának, vagyis ZÁRDÁ-nak nevezték, ami ekkor még csak két tanteremből állt. Az első főnöknő Sv. Alexin, és az őt kisegítő nővér M. Ferdinanda lett. Néhány év elteltével tovább bővült az épület. A két tanterem mellé még négyet építettek, s az apácák száma ötre emelkedett. 1909-ben az épületet kibővítették mai alakjára, 8 osztályra, emeleti részre, hosszú folyosókkal és a mellékszárnyban konyha, kamra, pince, raktár stb. részekkel.

Az emeleti részt külön ajtók zárták, és a Notre Dame apácarend nővérei lakták. 1925-35 között a következő nővérek nevére emlékszik 91 éves adatközlőm:

Lilióza, Szidónia, Clarissza, Hiltrudisz, Engelberta, Hélia, Vincencia, Redenta és mások. Kedvesnővéreknek szólították őket, és mindenki köszönt nekik. Megjelenésükkel megbecsülést, tiszteletet vívtak ki a falu népe között. Apáca egyenruhában jártak, fejükön a „fityulaszerű” fekete kendő redőnyszerűen omlott a vállukra. Reggelente templomba jártak, és az oltár melletti padokban ültek. Nagy létszámú osztályokat, 50-60 leányt délelőtt és délután is tanítottak. Minden osztálynak külön kedvesnővére volt. A tanítás vallási szellemben történt, a napot imával kezdték. Az alsó osztályokban a fő tantárgy a hittan, írás, olvasás és a számtan volt, míg a felsőbb osztályokban történelem, földrajz és más tantárgyak is szerepeltek. Nagy volt a rend és

Az épületben ma a magyar nyelvű óvodák működnek

borús éveket kivéve) 1950-ig itt a lányok tanítása folyt. A templom bal oldalán álló L - alakú emeletes épület 9 nagy ablakával és bejárati ajtajával még ma is uralja az utcát és a Szent István teret.

Az iskolaügy terén nagy érdemeket szerzett **Szemerényi (Semmelweis) Károly** (1876-1888) tardoskeddi plébános, később esztergomi kanonok (aki a híres – az anyák megmentőjének nevezett Semmelweis Ignác, orvos testvérbátyja volt). Ő volt az, aki 1883-ban

Csoportkép 1938-ból

a fegyelem. Sáros lábbal nem lehetett bemenni az iskolába, a lányok a kútnál mosták le a cipőjüket. Ha vége lett a tanításnak, a növendékek még az utcán is sorban, párosan mentek haza. Az 1920-35-ös években a lányok már 8 osztályt végeztek. Utána még 2 év volt az ismétlő, amikor

államosították, és július 31-én az összes magyar tanítót, így a kedvesnővéreket is elbocsátották munkájukból. Már csak hittant oktathattak.

1945. szeptember 1-jén megalakult az Állami Fiúiskola és az Állami Leányiskola. Ekortól már csak szlovák nyelvű oktatás folyt az iskola falai

alsó tagozat és végül a napközi is oda költözött. Jelenleg 2 óvoda működik itt, a Szent István Egyházi Óvoda Mgr. Bencze Michaela, míg a Magyar Nevelési Nyelvű Óvoda Pintér Adriana vezetésével.

Napjainkban a templom és a két iskola jelentik a falu központját. Az idősebb korosztály gyermekkorának emlékei valamelyik iskolához kötődnek. Ez volt számunkra az alma mater, itt cserepedtünk fel.

Ma már megszámlálhatatlan, hány diák nevelődött, okosodott falaik között. A két iskola nagy ablakai szinte farkasszemet néznek egymással.

Mintha azt hirdetnék:

„Megtettünk mindent, ami tőlünk tellett, lassan elcsendesedünk, sajnos a mi időnk lejárt...”

Régi növendékeik emlékeiben azonban tovább élnek.

Kollár Mária

Egy karácsonyi színdarab bemutatója előtt

már csak hetente egy napra, csütörtök délelőtre korlátozódott a tanítás. Az 1925-26-os évben 298 lány tanult a zárdában.

Az apácák törődtek az oltár és a templom rendbetartásával, valamint a templomkert virágágyásainak ápolásával is. Ebben a munkában a nagyobb növendékek is segítettek. Öntözőkannákkal hordták a vizet az artézi kútról az öntözéshez. Az itt nyíló virágokat díszítésre használták. Év közben, ünnepek és főleg karácsony táján sok szép vallásos éneket, betlehemezést tanítottak. Évente színdarabokra is sor került pl. Mária gyermek, Száz esztendősdő láda, A legszebb ajándék, Élő szobor, Tavasz tündére és egyéb más színdarabokat adtak elő. Érdekes volt, hogy a fiúk szerepét is lányok alakították. A háborús évek alatt (1944-45), amikor nem volt tanítás, a kedvesnővérek összegyűjtötték a tanulókat a zárdakertjében, és a filagória körül foglalkoztak velük.

A század közepén azonban sok minden változott. 1945. július 2-án az iskolákat

között. Megérkeztek a szlovák nyelvű tanítók és tanítónők (főleg az Árva és Tatra környékéről), akik átvették a tanítást és az irányítást.

Sajnos, 1950. augusztus 29-én a kedvesnővéreket az akkori politikai erők tevékenységeként váratlanul, erőszakkal, ponyvával letakart teherautóra rakták, és az iglói (Spišská Nová Ves) anyakolostorba hurcolták. Még elbúcsúzni sem engedték őket. Többségük örökre búcsút mondott Tardoskeddnek. Az ő szobáikból és a konyhából alakították ki az iskola-konyhát.

1950. szeptember 1-jén újabb változások történtek, különváltak az iskola tanulói. Megnyitotta kapuját a Magyar Iskola, mely a fiúiskolába költözött, míg a Szlovák Iskola a zárdában maradt. A szlovák iskolát a következő igazgatók irányították: František Chmelár, Juraj Nemlaha, Karol Polák, Karol Vas, Stanislav Adamek, Rudolf Žatko, Jozef Derňár és Jana Micsinaiová. 1976-ban felépült az új iskola. Előbb a felső tagozat, majd az

ÚJ PLÉBÁNOSA VAN TARDOSKEDDNEK

Mons. Vladimír Oravský lelkiatya személyében júliustól új plébánosa van községünknek. Kérésünkre elárulta, hogy 1963-ban született Nagyszombatban, és ott is érettségizett. Mivel az érettségit követően nem vették fel azonnal a főiskolára, 1 évig elárústóként dolgozott egy élelmiszerüzletben. Teológiai tanulmányait a pozsonyi Cirill-Metód Teológiai Karon végezte és 1988-ban szentelték pappá. Káplánként Szencen, a pozsonyi Szent Márton-dómban és Dunaszerdahelyen tevékenykedett. Plébános Negyeden, Ógyallán és Marcelházán volt. 2010. július 7-én átkerült a nyitrai diecézisbe és községünk plébánosa lett.

A lelkiatyának jó erőt, a hívekkel való sikeres munkát és Isten áldását kívánjuk Tardoskedden végzendő szolgálatához!

(bsz)

TARDOSKEDDI GYŐZELEM SZÉKELYFÖLDÖN

A tardoskeddi csapat és a küldöttség

Szeptember elején községünk meghívást kapott Zetelakára, a 17. a Székely Kupára. Ezt a futballtornát 1993-ban 4 testvértelepülés Zetelaka, Kismaros, Balatonfenyves és Balatonföldvár hozta létre, és évente megrendezték az egyes résztvevő csapatok otthonában. Mivel anyagi okok miatt idén Balatonföldvár nem tudott bekapcsolódni a rendezvénybe, a szervezők Tardoskeddet hívták meg, aminek községünk örömmel tett eleget. Futballcsapatunk és az önkormányzat képviselője szeptember 3-án autóbusszal szállt, és elindult Erdély felé. Valamennyien nagy elvárással és kíváncsisággal vágtak neki az útnak, hiszen első ízben jártak Zetelakán. A küldöttség tagjai voltak: PaedDr. Juhász György, PhD. polgármester, Mészáros Imre, önkormányzati képviselő, Szabó Ferdinánd, az Élő Hagyományok Polgári Társulás elnöke és Borbély Rajmund csapatkísérő. Csapattagok: Balogh Krisztián, Brat Gábor, Buják Róbert, Csanda Attila, Hegedűs Károly, Ladics Viktor, Szpevák Viktor, Rybár Gábor, Tóth Attila, Tóth

Csaba, Vanya Csaba, Vavreczky Gábor és egy gútai vendégjátékos: Fürdő Tamás.

Küldöttségünk órákig tartó utazás után éjszaka érkezett meg a több mint 5 700 lelket számláló Zetelakára, ahol Sebestyén Csaba jegyző, s egyben a sportklub elnöke fogadta őket. Röviden ismertette velük a Székely Kupa történetét, valamint az előttük álló kétnapos programot, és a szöveget néhány szót magáról Zetelakáról is. A nagyközség Székelyföld szívében, Hargita megyében helyezkedik el és 6 telepü-

lésből tevődik össze. A lakosság 100%-ban magyar nemzetiségű és 99%-a római katolikus vallású. A két fő bevételi forrás a falusi turizmus és a fakitermelés. Községünk polgármestere a tardoskeddi küldöttség nevében mondott köszönetet a meghívásért. Hozzátette, hogy ezzel a találkozással tovább ápoljuk a baráti kapcsolatot egymással, és bízunk abban, hogy ez a jövőben is így marad.

Másnap el is kezdődött a futballtorna. Ekkor két mérkőzést játszottak, vasárnap pedig a vesztesek a harmadik helyért, a győztesek pedig a kupáért mérkőztek. A mieink elsőként Kismarossal küzdöttek meg, majd a torna főszervezője köszöntötte a jelenlévőket, és a csapatokat. Sebestyén Csaba beszédében felidézte a 17 éve tartó Székely Kupát, amely idő alatt sok-sok barátság keletkezett és a mai napig is tart. Tardoskeddet külön üdvözölte, hiszen első

ízben vettek részt a tornán. Kiemelte, hogy az idei torna különlegessége, hogy 3 ország csapata vesz rajta részt.

Kismaros csapatát végül 3:2-re győztük le, így a döntőbe jutottunk. A mérkőzés után kikapcsolódásként küldöttségünk körülnézett Zetelakán és környékén. A következő nap Balatonfenyvesssel játszottunk a döntőben, és őket is legyőztük 6:4 arányban, így mondhatjuk, hogy jöttünk, láttunk és győztünk, hiszen első szereplésünk a Székely Kupa várakozáson felül ért véget számunkra. Megnyertük a kupát.

A kiértékelésre vidám hangulatban az esti órákban került sor. A díjakat Hargita megye önkormányzatának elnöke adta át. Ezenkívül minden polgármester és csapattag kapott ajándékot a szervezőktől. Községünk polgármestere szintén kedveskedett ajándékkal, Tardoskedd nevében egy a Szent István-szoborról készült grafikát adott át a főszervezőnek.

A Székely Kupa eredménye:

1. Tardoskedd
2. Balatonfenyves
3. Zetelaka
4. Kismaros

A Székely Kupáért küzdő csapatok jövőre Kismaroson találkoznak. Reméljük, onnan is hasonló eredménnyel térnek haza játékosaink. **B.Sz.**

A győztes döntő előtt

IFJÚ HÁZASOK

- 6.19. **Bíróczy Ferenc és Hricová Ľubica**
 8.7. **Seiner Tomáš és Marencsáková Katarína**
 8.14. **Borovský Tomáš és Ludas Nikoleta**
 8.28. **Bédi György és Oslanecová Silvia**
 9.11. **Lantos Dávid és Borbély Katalin**
Vincze Zoltán és Borbély Renáta
 9.23. **Šimon Jaroslav és Bc. Balogh Klára**
 10.9. **Gombík Zoltán és Bc. Hegedűsová Silvia**
Zahratka István és Mgr. Šareková Eva
 10.16. **Ludas Gyula és Demková Tatiana**
 11.13. **Márton Tibor és Mgr. Borbély Monika**
 11.20. **Chatur Peter és Földes Nikoleta**

TARDOSKEDD KIS POLGÁRAI

1. Ebeid Sahar	6.30.
2. Tornay René	8.6.
3. Takács Tamara	8.12.
4. Cingelová Zuzana	8.19.
5. Obertás Laura	9.15.
6. Bugyík Edina	9.17.
7. Rafael Viktória	9.29.
8. Brenkusová Natália	10.9.
9. Birkus Viktória	11.1.
10. Kovács Emily	11.3.
11. Major Lenka	11.6.
12. Pintér Lara	11.22.
13. Vas Sofia	11.25.
14. Bogdány Debora	12.6.

ÖRÖKRE ELBÚCSÚZTAK

1. Batyka István	(1955)	9.3.
2. Vincze Antal	(1941)	9.7.
3. Csányi Vince	(1942)	9.13.
4. Buják József	(1923)	9.14.
5. Vincze János	(1930)	9.18.
6. Tremboš Jozef	(1939)	9.24.
7. Jozefík Anna	(1932)	9.27.
8. Czirok Jenő	(1940)	10.1.
9. Vanya László	(1935)	10.8.
10. Mojzes Károly	(1931)	10.15.
11. Ladics Zoltán	(1941)	10.16.
12. Vida Valéria	(1953)	10.16.
13. Tóth Anna	(1938)	10.26.
14. Birkus László	(1945)	10.29.
15. Ludas Elemér	(1954)	11.1.
16. Vanya Károly	(1936)	11.7.
17. Fugli Emília	(1927)	11.7.
18. Lakatoš Karolína	(1951)	11.13.
19. Czimmermann Erzsébet	(1918)	11.18.
20. Buják Mária	(1946)	11.30.
21. Taksonyi Imre	(1957)	12.1.
22. Michalecová Mária	(1929)	12.9.

JUBILÁNSOK

70

Szeptember: Csányi Antal (Gorkij u.), Konečná Mária
Október: Czanik Ilona (Halász u.), Mojzes Zsuzsanna (Újfalú), Vojtušová Marta, Szőgyényi Frigyes, Benkő Géza, Trembošová Jozefa

November: Mojzes Erzsébet (Dózsa Gy. u.), Ágh Mihály, Modránszky Terézia

December: Sós Erzsébet, Gyurek Anna, Borbély Irén (Malom u.)

75

Szeptember: Boros Mária (Hársfa u.), Vida Anna (Szent István tér), Banyár Anna, Škuliba Terézia, Jeneiová Helena, Oláh Aladár

Október: Bugyík Terézia (Vasúti út), Sós Kálmán

November: Bencze Emma

December: Dózsa Terézia (Cseresznyés u.), Bara Julianna (Gorkij u.), Balogh Zsuzsanna (Rákóczi u.), Vanya Ferenc (Petőfi u.), Antalecová Helena

80

Szeptember: Vida Katalin (Puskin u.), Vincze Lajos (Pozsonyi út), Szabó Mária (Gorkij u.), Szikora József (Május u.), Balogh Mária (Hviezdoslav u.), Tóth Ferenc (Hársfa sor), Tóth Ilona (Gyümölcsös u.), Gyurek Júlia

Október: Zahrádka Rozália

November: Balla István (Diófa u.), Király Lajos, Trúchla Anna

December: Vas Mária (Szlovák u.), Balog István (Puskin u.), Mojzes Mária (Hársfa sor)

85

Szeptember: Tóth Viktória (Halász u.)

Október: Mészáros Anna (Hársfa u.), Balogh Terézia (Barackos u.)

90

November: Kosziba István

Szeptember: Rybárová Helena

November: Buják János (Kertész u.)

Ezüst- és aranylakodalmukat ünneplő házaspárok

25

Mészáros József és Buják Eleonóra, Csányi Tibor és Vávrová Alena, Bugyík István és Tóth Rita, Ruzsik György és Bugyík Mária, Hrubý Gábor és Tremboš Anna, Ölveczky István és Sós Monika, Vích Radovan és Bédi Zsuzsanna, Brlai József és Kele Zsuzsanna, Ing. Veres László és Ing. Veres Klára, Silesky Jaroslav és Száraz Gabriella, Csikós Antal és Sós Márta, Balogh István és Vanya Nóra, Bihari Tibor és Lakatoš Zdenka, Birkus Tibor és Balogh Iveta, Magyar Károly és Balkó Éva, Major Péter és Vanya Adriana, Lebó Tibor és Ludas Mária, Farkaš Aladár és Karvai Erzsébet

50

Vanya Lajos és Szabó Margit, Mészáros József és Chmelovič Anna, Gyűrősi Štefan és Mézes Emma, Makrai László és Ágh Margit, Vanya László és Vanya Ilona, Borbély Pál és Hegedűs Irén, Bogdány Vince és Brenkus Teréz, Fekete László és Szalai Irén, Mojzes János és Vanya Zsuzsanna, Bugyík Gyula és Bédi Irén, Juhász Vince és Szőgyényi Irén, Sós Erzsébet és Balogh Mária, Varga Antal és Bogdán Margit, Czibulka József és Árendás Mária, Sós Kálmán és Bugyík Erzsébet, Vanya István és Bogdány Zsuzsanna, Zsilinszky Károly és Bogdány Emma, Grochal Tomáš és Jansová Anna.